

DISEC

STUDY GUIDE

#ideasbeyondborders

Tuana SEYLIĞ
Board Member

Gülhan BÜLBÜL
Board Member

Berker TEZER
Academic Assistant

**MODEL
UNITED
NATIONS**

Genel Sekreterden Mektup

Sevgili Delegeler ve Katılımcılar,

Hepiniz 13 - 15 Şubat tarihleri arasında, Kocaeli Ali Fuat Başgil Sosyal Bilimler Lisesi'nde 7. kez düzenlenen KAFMUN'26'ya hoş geldiniz. Benim adım Özkan Işıksoy. 2023'ten itibaren KAFMUN'da yer alıyorum. Daha önce Under Secretary-General ve Akademik Danışmanlık görevlerini yürüttüm ve şu anda ise sizlerin Genel Sekreteriyim.

KAFMUN bana liderlik, uluslararası ilişkiler, farkındalık ve kriz yönetimi gibi alanlarda çok şey kattı ve bu güzel ekipte yer almaktan onur duyuyorum. Biz KAFMUN'da gerçekten çok güzel bir aile olduk ve bu güzide konferansı bir gelenek haline getirdik. Sizleri de bu güzel geleneği devam ettirmeniz adına aramızda görmekten büyük mutluluk duyuyoruz.

Birleşmiş Milletler'in 6 ana komitesinden 2'sini barındıran KAFMUN'26, bu yıl sizleri birbirinden güçlü gündemlere sahip 7 komiteyle birlikte bekliyor. Dünya, günümüzde küresel istikrarsızlıklara boyun eğiyor; belirlenen kalkınma hedefleri yerine getirilemiyor ve masum çocuklar çatışmaların ortasında hayatını kaybediyor. Ele alacağımız konular birer Model Birleşmiş Milletler Simülasyonu başlığı çatısı altında konuşulabilir; fakat bu sorunlar gerçek ve sonuçları tüm insanlığı etkilemektedir.

Biz KAFMUN'26 olarak çözümü güç olan tüm bu sorunlara karşı yalnızca tartışan değil, sorumluluk alan ve çözüm üretme cesaretine nail olan delegelerle bir araya gelmeyi hedefliyoruz. Bu konferansta sizlerden beklentimiz; klişe çözümlerden uzak, eleştirel düşünen, diplomatik konjoktüre hâkim ve uluslararası farkındalık bilinci yüksek bir duruş sergilemenizdir.

KAFMUN'26, farklı fikirlerin çatıştığı değil; sağduyu çerçevesinde tartışıldığı, bakış açılarının bir zenginlik olarak görüldüğü bir konferans kültürünü benimsemektedir. Bu doğrultuda her birinizin tartışmalara aktif, yapıcı ve bilinçli katkı sunacağına inanıyorum.

Akademi ve Organizasyon ekiplerimiz sizler için uzun süredir büyük bir özveriyle çalışmakta ve her detayı titizlikle planlamaktadır. Umuyorum ki hepiniz akademik anlamda verimli, organizasyonel anlamda ise konforlu ve eğlence dolu bir konferans geçirirsiniz. Bu konferansın sonunda yalnızca yeni bilgilerle değil; güçlü dostluklar, unutulmayacak anılar ve değerli deneyimlerle ayrılacağınıza inanıyorum.

Hepinize başarılı, ilham verici ve unutulmaz bir KAFMUN'26 diliyorum,
Sağlıcakla kalın.

Özkan IŞIKSOY
Genel Sekreter

Akademik Danışmandan Mektup

Kıymetli KAFMUN'26 Delegeleri,

Hepinizi saygıyla, sevgiyle ve muhabbetle selamlıyorum. 13 ve 15 Şubat tarihleri arasında okulumuz Kocaeli Ali Fuat Başgil Sosyal Bilimler Lisesinde 7'ncisi düzenlenecek olan KAFMUN'26 konferansına hoş geldiniz.

Ben Berker Tezer, 2023 yılından beri KAFMUN ailesinin bir parçası olmaktan onur duyuyorum. Daha öncesinde KAFMUN'da ve farklı konferanslarda çeşitli görevlerde bulundum. Bu konferansta ise Akademik Danışman olarak karşınızda bulunuyorum. KAFMUN ailesinde bulunduğum süre zarfında kendimi sosyal ve akademik anlamda geliştirdiğimi düşünüyorum. Edindiğim deneyimler; kriz yönetimi, konuşma becerisi, liderlik etme gibi bir çok kazanımı elde etmemi sağladı ve kişisel gelişimime fazlasıyla katkı sundu.

Yıllardır süregelen konferanslar ve vermiş olduğumuz emeklerle birlikte KAFMUN ismini yedi yıldır istikrarlı bir şekilde devam ettirerek, KAFMUN'u okulumuzun bir kültürü, bir markası haline getirdik. Sizleri böylesine köklü bir oluşumun içerisinde bulunduğunuz için tekrardan selamlıyorum. Bu konferansın amacı sizleri akademik ve sosyal anlamda geliştirmek, dünyaya farklı perspektiflerle bakmanızı sağlayıp sizlere dünyamızla ilgili bir farkındalık oluşturmaktır.

Bu amaç doğrultusunda sizlere sunabileceğimiz en iyi konferans deneyimini sunabilmek adına akademik ekip ile birlikte çok sıkı çalıştık ve hazırlandık. Konferans süresi boyunca ise herkesin elinden gelenin en iyisini yapacağına dair hiçbir şüphem yoktur.

Herkese başarılı ve kendini geliştirdiği bir konferans diliyorum,

Berker TEZER

Akademik Danışman

Kriz Direktöründen Mektup

Saygıdeğer Delegates ve Emeği Geçenler,

Hepinizi büyük bir içtenlikle selamlıyor ve saygılarımı sunuyorum. Okulumuz Kocaeli Ali Fuat Başgil Sosyal Bilimler Lisesinde 13 ve 15 Şubat 2026 tarihlerinde yedincisini düzenleyeceğimiz KAFMUN'26'ya hoş geldiniz. Merhabalar, ben ise Kriz Direktörü Hamza Duruk. Benim adıma 2023 yılında başlayan KAFMUN deneyimi, 2024 yılından itibaren mütemadi bir şekilde kriz ekibinde görev alarak devam etmektedir. Bununla beraber, çeşitli konferans ve münazaralarda kendimi gerçekleştirerek birçok alanda uzmanlığımı ve ilgimi kanıtlamış bulundum. Bizleri, dünyayı değiştirecek gençleri, aynı uzlaşma zeminlerinde buluşturan aktivitelerdeki yegâne gayem her zaman dünyayı daha iyi bir yer kılmak ve herkesin insanca yaşamasına katkıda bulunmak adına kendimi ve bulunduğum toplulukları geliştirmek ve organize etmek oldu. Değerli kriz ekibinin direktörü olarak ise bu etkinliğin arka saflarında sürekli çalışan ve doğru kararlar almak zorunda olan bu ekibe, tutkumun ve vizyonumun birleşmesiyle sizlere farklı bir deneyim sunmak amacım olmuştur. Kriz ekibi olarak ise ortak değerler üzerine inşa edilmiş uzlaşma zemininde etkinliği denetliyor ve yön almasına yardımcı oluyoruz. Yürütülen akademik direktifler doğrultusunda sıkı disiplininiz ve yüksek yetkinliğimizi kullanarak kararları onaylıyor; bununla beraber komiteler için kriz yönetimini artırmak ve konular üzerine bilgilerini zorlamak adına kriz senaryoları hazırlıyoruz. Bu seneki sekiz kişilik kriz ekibimiz ile sizler için emek veriyor olacağız ve kriz ekibi direktörü olarak bana devredilmiş bu yedi yıllık emeği geleceğe de taşımak adına seferber olacağım. İki yıl önce temelleri atılan bu yolculukta ise bugün birçok değerli çalışma arkadaşım ile birlikte bu güçlü yapı altında birleşmiş ve emin adımlarla hedeflerimize doğru yürüyoruz. Bu hedef tabii ki basit değil. Yürüttüğümüz çalışmalar aslında geçmişle geleceği birbirine bağlayan bir köprüden ibarettir. Bu köprü, geçmişteki meseleleri şu ana bağlayan; arafta kararlar vermemize ve üzerine düşünmemize imkân tanıyan, geleceğe doğru kurulan bir zemin olan KAFMUN'26'dır. Derinlikli kültürü ve dünyaya bakış açısını barındıran bu zemin, onlarca kişinin dünyayı değiştirebileceği ümidini tekrar yeşertmekte ve bu yolda ilerlememizi sağlamaktadır. Hepinize yeni yaşantılar kazandıracak bu etkinliğin, geleceğinize doğru anlamlı bir kapı aralmasını temenni ediyorum.

Umutlu olun, saygılarımla,

Hamza DURUK

KAFMUN'26 Kriz Direktörü

Komite Başkanlarından Mektup

Değerli delegeler,

Sevgili delegelerimiz hepiniz KAFMUN 2026'ya hoşgeldiniz. KAFMUN 2026 kapsamında sizlerle birlikte çalışacak olmaktan büyük bir mutluluk ve heyecan duyduğumuzu belirtmek isteriz. Önümüzdeki günler, yalnızca bir MUN deneyimi değil aynı zamanda fikirlerin cesurca ortaya konduğu, tartışmaların derinleştiği yoğun bir süreç olacak. Bu süreci sizinle birlikte yürütecek olmak bizler için son derece kıymetli.

Bu komite boyunca sizlerden yalnızca ülkenizi temsil etmenizi değil; olaylara eleştirel bakabilmenizi, farklı görüşleri dinleyebilmenizi ve gerektiğinde bakış açınızı savunurken yapıcı olmanızı bekliyoruz. Burada hata yapmaktan çekinmenizi istemiyoruz aksine soru soran, fikir üreten, tartışmaya katkı sağlayan delegeler olmanızı temenni ediyoruz.

Sizlerin de bildiği üzere ele alacağımız gündem maddeleri, günümüz dünyasında önemli rol oynayan konular aynı zamanda bu konular oldukça ciddi ve karmaşık sorunlardır bundan ötürü sizlerden beklentimiz; çalışma kağıdını dikkatlice incelemeniz, ülke politikanızı detaylı bir biçimde araştırmanız, çalışma kağıdına eklemiş olduğumuz kaynakça ve göz atılması gereken kaynaklar kısmına detaylı bir biçimde bakmanız bunların sonucunda da komiteye hazırlıklı bir biçimde gelmenizdir. Bununla birlikte, en az hazırlık kadar önemli olan bir diğer unsur da aktif katılımdır. Fikirlerinizi paylaşmaktan çekinmeyin çünkü bu komite, siz ne kadar dahil olursanız o kadar anlamlı ve unutulmaz olacaktır bizler buna inanıyoruz.

Aynı zamanda yürekten inanıyoruz ki KAFMUN 2026 deneyimi sizler adına hem akademik açıdan hem de sosyal açıdan unutulmayacak bir deneyim olacaktır. Sizlerle birlikte güzel anılar biriktirip, unutulmaz deneyimler kazanmak için sabırsızlıkla konferans gününü bekliyoruz. Hep birlikte saygı çerçevesinde yoğun ama keyifli, öğretici ama aynı zamanda eğlenceli bir komite süreci geçireceğimizi düşünüyoruz. Sizlerle tanışmak, fikirlerinizi dinlemek ve bu süreci birlikte yürütmek için heyecanlıyız. Şimdiden hepinize başarılar diliyor, verimli ve unutulmaz bir konferans geçirmemizi temenni ediyoruz. Konferans gününde görüşmek üzere, sağlıklıyla kalın...

Tuana SEYLIĞ & Gülhan BÜLBÜL

Komite Başkanları

İçindekiler:

1. DISEC'e Giriş.....	9
1.1 Terminoloji.....	10
2.Komiteye Giriş.....	11
2.1 Gündem Maddesinin Açıklanması	11
3. Gündem Maddesinin Tarihsel Arka Planı.....	13
4. Mevcut Durum.....	14
5. Başlıca Sorunlar ve Riskler.....	16
5.1 Yasal Görünümlü Silah Ticareti ve Uluslararası Sularda Derinleşen Güvenlik Riski	16
5.2 Güney Mızrağı Operasyonu Nedir? Güney Mızrağı Operasyonu Organize Suçla Mücadele mi Yoksa Küresel Güç Gösterisi midir?	19
5.3 Açık Denizlerde Güvenlik Krizi:Organize Suç Tehdidi	21
6. Uluslararası Aktörlerin Rolü ve Sorunun Çözümüne Yönelik Önceki Girişimler.....	23
7.Küresel ve Bölgesel Uluslararası Örgütleri Stratejik Rollerinin Analizi	25
7.1 United Nations Office on Drugs and Crime- Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı- (UNODC)	25
7.2 International Maritime Organization- Uluslararası Denizcilik Örgütü-(IMO)	26
7.3 Organization Of American States- Amerikan Devletleri Örgütü- (OAS)	26
7.4 Caribbean Community- Karayipler Topluluğu- (CARICOM)	27
7.5 International Criminal Police Organization- Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı-(INTERPOL).....	28
7.6 United States Southern Command-Amerika Birleşik Devletleri Güney Komutanlığı-(USSOUTHCOM).....	29

7.7 United States Special Operations Command-Amerika Birleşik Devletleri Özel Harekat Komutanlığı- (SOCOM)29

8.İlgili Devletlerin Tutumları.....	30
8.1. Amerika Birleşik Devletleri.....	30
8.2. Arjantin.....	30
8.3. Bahamalar.....	31
8.4. Barbados.....	31
8.5. Belize.....	31
8.6. Birleşik Krallık.....	32
8.7. Brezilya.....	32
8.8.Çin.....	32
8.9.Dominik Cumhuriyeti.....	33
8.10.Ekvador.....	33
8.11.El Salvador.....	33
8.12.Fransa.....	34
8.13.Guatemala.....	34
8.14.Guyana.....	35
8.15.Haiti.....	35
8.16.Hollanda.....	36
8.17.Honduras.....	37
8.18.İspanya.....	37
8.19.Jamaika.....	38
8.20.Kanada.....	39
8.21.Kolombiya.....	39
8.22.Kosta Rika.....	40
8.23.Küba.....	41
8.24.Meksika.....	41
8.25.Nikaragua.....	42
8.26.Panama.....	42
8.27.Peru.....	43
8.28.Rusya.....	43
8.29.Trinidad ve Tobago.....	44
8.30.Venezuela.....	44

9.Göz Atılması Gereken Kaynaklar.....	45
--	-----------

10.İncelenmesi Gereken Başlıklar.....	46
11.Cevaplanması Gereken Sorular.....	47
12.Kaynakça.....	48

1. DISEC'e Giriş:

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun Birinci Komitesi olan Disarmament and International Security Committee (DISEC), uluslararası barış ve güvenliğin korunmasına yönelik küresel meseleleri ele alan temel organlardan biridir. DISEC, devletler arasındaki askerî dengeleri, silahlanma süreçlerini ve güvenliğı tehdit eden unsurları inceleyerek, uluslararası toplumun ortak çıkarları doğrultusunda çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlar. Komite, güvenliğin yalnızca askerî güçle değil; karşılıklı güven, şeffaflık ve iş birliğiyle sağlanabileceğı anlayışını esas alır.

DISEC'in kökeni, İkinci Dünya Savaşı sonrası oluşan uluslararası düzenin bir sonucudur. Savaşın yol açtığı büyük yıkım, özellikle nükleer silahların kullanımı, devletleri silahlanma ve güvenlik konularını ortaklaşarak ele almaya zorlamıştır. Bu bağlamda 1945 yılında Birleşmiş Milletler'in kurulmasıyla birlikte, silahsızlanma ve uluslararası güvenlik meselelerini kapsayan ayrı bir komiteye ihtiyaç duyulmuş ve DISEC bu ihtiyaç doğrultusunda şekillenmiştir. Komitenin temel hedefi, gelecekte yaşanabilecek yıkıcı çatışmaları önlemek ve küresel güvenliğı sürdürülebilir hâle getirmektir.

DISEC'in çalışma alanı oldukça geniştir ve zaman içinde değişen güvenlik tehditlerine paralel olarak sürekli gelişmektedir. Komite; nükleer, kimyasal ve biyolojik silahlar, konvansiyonel silahların sınırlandırılması, silahların yasadışı ticareti, askerî harcamalar, silahlanma yarışları ve bölgesel askerî gerilimler gibi konularla ilgilenir. Bunun yanı sıra terör örgütlerinin silah temini, uluslararası sularda güvenlik, sınırışan organize suçlar, yeni askerî teknolojiler ve siber güvenlik gibi modern tehditler de DISEC'in gündemine

girebilmektedir. Bu yönüyle DISEC, hem klasik hem de çağdaş güvenlik sorunlarını ele alan çok boyutlu bir komitedir.

Komitenin temel işlevi, uluslararası güvenliği tehdit eden unsurları analiz etmek ve bu tehditlerin azaltılmasına yönelik ilkeler ve öneriler geliştirmektir. DISEC, doğrudan bağlayıcı kararlar alma yetkisine sahip değildir; ancak hazırladığı kararlar ve raporlar, uluslararası hukukta ve devletlerin güvenlik politikalarında önemli bir yönlendirici rol oynar. Komite, özellikle silahsızlanma alanında uluslararası anlaşmaların teşvik edilmesine, mevcut rejimlerin güçlendirilmesine ve devletler arasında güven artırıcı önlemlerin yaygınlaştırılmasına katkı sağlar.

DISEC, Birleşmiş Milletler'e üye tüm devletlerden oluşur ve her üye devlet komitede eşit temsil hakkına sahiptir. Devletler, ulusal güvenlik algıları, askerî kapasiteleri ve dış politika öncelikleri doğrultusunda komite çalışmalarına katılır. Birleşmiş Milletler üyesi olmayan devletler DISEC'in doğal üyesi değildir; ancak bazı uluslararası kuruluşlar ve bölgesel örgütler gözlemci statüsüyle komite çalışmalarını takip edebilir. Devlet dışı silahlı aktörler, terör örgütleri ve tanınmayan yapılar ise DISEC'te temsil edilmez.

Günümüzde DISEC, küresel güvenlik mimarisinin önemli bir parçası olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Artan bölgesel çatışmalar, silah kaçakçılığı, askerî teknolojilerin hızla gelişmesi ve devletler arası güven eksikliği, DISEC'in önemini daha da artırmaktadır. Komite, uluslararası toplumun ortak güvenlik anlayışını güçlendirmeyi, çatışma risklerini azaltmayı ve barışçıl çözümleri teşvik etmeyi amaçlayan çalışmalarına devam etmektedir.

1.1 Terminoloji:

Narko-denizaltılar: Narkotik denizaltılar'ın kısaltması olan narko-denizaltılar, kaçakçılar tarafından yasadışı uyuşturucu taşımak için kullanılan özel yapım ve düşük profilli gemiler olarak tanımlanıyor.

MDMA Tabletler: Diğer uyuşturucuların da sağladığı mutluluk hissini veren yasadışı bir uyuşturucudur. Merkezi sinir sistemini uyarıcı bir madde olup, yüksek düzeyde dopamin salgılanmasına neden olur, bir beyin kimyasalıdır. Aynı zamanda başka bir uyuşturucu türü olan ecstasy'nin ana bileşenidir.

Denizaşırı Bölge: Denizaşırı bölge, bir ülkeye siyasi olarak bağlı olmakla birlikte ana karasından deniz aşırı bir konumda bulunan toprak parçasıdır.

Bayrak Devleti İlkesi: Bir geminin, taşıdığı bayrağa sahip devletin hukuki sorumluluğu altında olduğunu belirten uluslararası hukuk ilkesidir.

UNCLOS (Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi): Devletlerin deniz yetki alanlarını ve uluslararası sulardaki hak ve yükümlülüklerini düzenleyen temel sözleşmedir.

Sınır Aşan Suç: Birden fazla devletin topraklarını veya yetki alanlarını etkileyen organize suç faaliyetlerini ifade eder.

Transit Ülke: Yasa dışı silah sevkiyatlarının hedefe ulaşmadan önce geçtiği devletleri ifade eder.

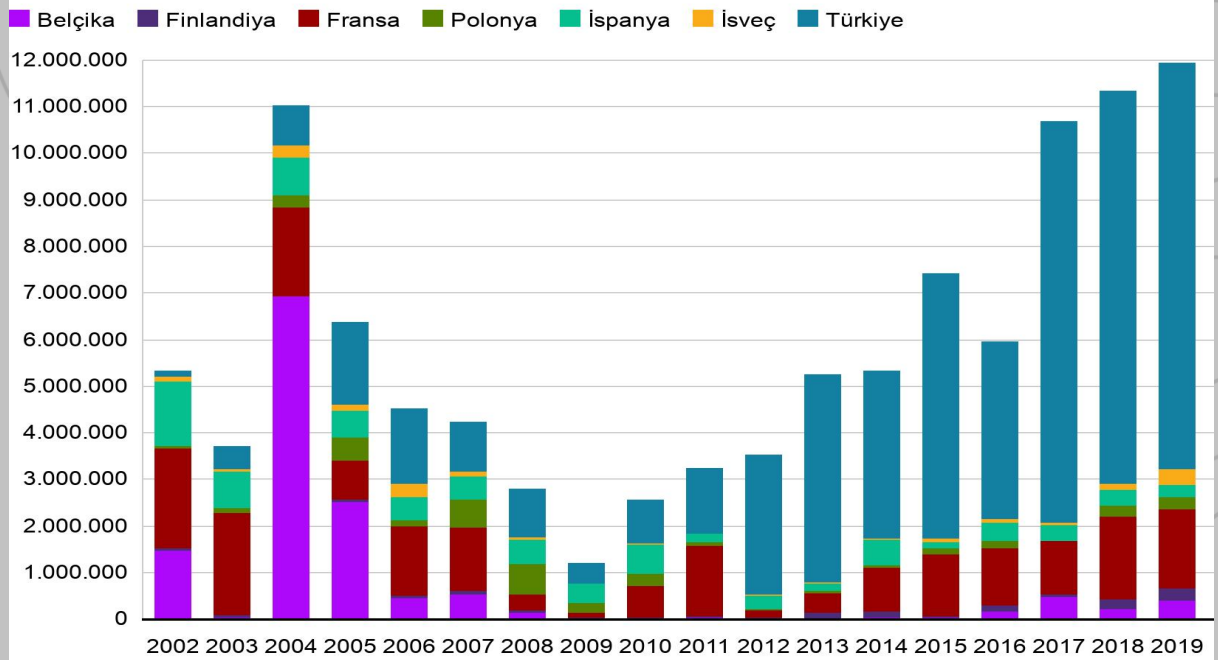
Mavi Suç: Deniz alanlarında işlenen silah, uyuşturucu ve insan kaçakçılığı gibi organize suç faaliyetlerini kapsar.

2. Komiteye Giriş

2.1 Gündem Maddesinin Açıklanması

Yıllar geçtikçe insan bünyesine zarar veren etken sayısı artış göstermektedir. Hatta yıllar geçtikçe bu etkenlerin kullanım yaşları da değişim göstermektedir. Bu etkenlerden en tehlikelisi ve şu an neredeyse tüm ülkelerde elebaşlarının izi sürülen uyuşturucudur. Uyuşturucu da bağımlılık yapan bir maddedir ve sebep olduğu bağımlılık kişinin yalnızca kendisini değil veyahut kişinin yalnızca kendi organlarını değil, kişinin kullanmaya başladığı andan ölümüne dek tüm hayatını etkilemektedir. İstatistiksel araştırmalara bakıldığında ise en çok ve genellikle son veriler 2019 yılına dayanmaktadır. 2020 yılı ve sonrasında gelen Covid-19 dalgası bazı ülkelerde kullanımı artırmış bazılarında ise azaltmıştır. Fakat buna dair detaylı ve net bir istatistiki veri bulunmamaktadır. Gündemin önemi ise tam bu noktada konuya dahildir. Verilerin sonuçlanamaması belirsizlik sorunu oluşturmuş, arama ve artan devlet baskıları dolayısıyla sürekli değişen rotaların takibi yavaşlamış, içen birey sayısına ulaşımında yavaşlama ve aksaklıklar artışı gerçekleşmiştir. Takibinde yakalanması zorlanan uyuşturucu kartellerinin mahallelerdeki çete sayılarını artırması durumu yaşanmıştır. Ufak bölgelerde çetelerin yayılması ile yasaklı madde kullanımı yaşı düşmüş ve daha zararlı hale gelmeye başlamıştır. Önemin daha iyi anlaşılması için aşağıdaki görsel yorumları ile sizlere sunulmaktadır:

Yıllara göre Avrupa'da yakalanan MDMA tablet miktarı

*27 AB üyesi ülke ile Türkiye ve Norveç'in dahil edildiği raporda en çok MDMA yakalanan 7 ülkeyi gösterir.

Kaynak: EMCDDA

BBC

Yukarıda görülen kaynakta 2002 ile 2019 yılları arasında kullanılan MDMA tablet verileri bulunmaktadır. Kısaca yorumlanması gerekirse bakıldığında 2004 yılında Batı Avrupa ülkelerinin uyuşturucu yakalanma sayılarında büyük bir artış mevcuttur. Büyük artışlar aynı zamanda uyuşturucu rotalarını da belli etmektedir. Bu dönemde Belçika, Fransa ve İspanya gibi ülkelerde yüksek miktarlar raporlanmış, MDMA üretim ve dağıtımının ağırlıklı olarak Batı Avrupa merkezli olduğu anlaşılmıştır. Fakat 2008-2010 yılları arasında artan kolluk kuvvetleri baskısı ve ekonomik sebeplerle düşüşler yaşanmıştır. 2011 yılından sonra ise işler biraz daha Batı Avrupa'dan kaymış, Türkiye'de bir anda büyük artışlar yaşanmıştır. Bu da MDMA piyasa üretim ve tüketiminin aynı zamanda transit ve dağıtımının rotalarının önemli büyüklükte değiştiğine işaret etmektedir. Yani 2011 yılından sonra Batı Avrupa merkezli tüm işleme sisteminin çoğunluğu Doğu Avrupa ve Balkanları kapsayan yeni güzergahlara/rotalara evrilmiştir.

3. Gündem Maddesinin Tarihsel Arka Planı

Kokainin temel hammaddesi olan Koka ilk olarak Güney Amerika’da bulunmuştur. Dönemin getirdiği açlığın insanları bitki yemeye itmesi ve dolayında koka bitkisini yiyen insanların saniyeler içinde tokluk hissi kazanması ve dopamin salgılaması sonucuyla enerji kazanmaları koka bitkisinin Dünya’ya yayılmasında etkili olmuştur. Bu doğrultuda rotalar belirlenmiştir. Başta tıbbi uyuşturma ve açlık hissini bastırma hususunda kullanıldığı için yasal olan koka bitkisi 1900’lerin başında yasaklanmıştır. Buna rağmen getiri elde etmek için yasal olduğu vakitlerde ticaret, şirket ve rotalarını oluşturmuş kişileri kimse durduramamıştır. Yasaklandıktan sonra değişen tek şey ticaretin açıktan yapılması yerine gizli yapılması olmuştur.

Bunun yanında bir diğer önemli mevzu tekrardan silah kaçakçılığın da artışı olmuştur. Silah kaçakçılığının hem sularda hem de suları kapsayan bölgelerde hava arenasında yapıldığı söylenebilir. Tekrardan havada uçan uçak sayılarına bakıldığında kimliği belli olmayan uçaklar bulunmaktadır. Bu şekilde örgütlenmiş ve bağlanmış bir ticaret türünün ise nasıl bu kadar bağlı ve güçlü olduğu sorgulanabilir. İlk çıkışı yukarıda paragrafta bahsedildiği gibi zorunluluk dolayısıyla olduğundan ötürü yayılması zor ve yasadışı olmamıştır. Fakat yasadışı olmamasının gerekçesiyle oldukça planlı ve örüntülü şekilde hazırlanan güzergahlar, koka bitkisinin yasadışı kabul edilmesiyle dağılıp yok olmamıştır. Yalnızca gün yüzünde devam eden ticaret gizlice devam etmeye başlamıştır. İkinci olarak bu ticaretin sürdürülebilirliğünün bu kadar yüksek olmasının sebebi bağımlılıklar ve coğrafi konum , dolayında da rahat para kazanma isteği. Bağlantılı olarak şu şekilde açıklanır ki: bağımlılıklar

insanlara her türlü durumu yaptırmaktadır ve bu durum bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Ülkenin ekonomik faaliyetlerinin, ihracatın artmasının, ithalatın azalmasının gibi ülke kalkındırma şekillerinin yavaş işlemesi nedeniyle de yasadışı faaliyetler sürmektedir. Bunun yanında devlet kontrollerinin az olduğu yerlerde çeteleşmelerin fazla olması da bu durumun önlenabilirliğini azaltmaktadır.

4. Mevcut Durum

Her ülkenin sahip olduğu coğrafi konumunun bir getirisi vardır. bu noktada Karayip'lere bağlanan Venezuela ile Pasifik Okyanusu'na açılan Kolombiya'nın uyuşturucu ve kaçakçılık gündemi için için önemi büyüktür. 2024 yılında Grönland, Kanada ve Panama'yı hanesine

almak istediğini belirten Donald Trump bu isteği doğrultusunda birçok alt çıkar gözetmektedir. Bu çıkarlardan birisi güncel olarak Panama'dan geçen gemilerin %60'ının Çin kaynaklı olmasıdır. Diğer bir çıkar ise ABD'den yılda milyar dolarlarca uyuşturucu parasının diğer ülkelere tahsil edilmesidir. ABD yaklaşık 30 yıl boyunca Kolombiya devleti ile siyasi ilişkilerini oldukça iyi bir biçimde ilerletirken dönemin Kolombiya Cumhurbaşkanı Gustavo Petro ile siyasi müttefiklik bağları uyuşturucu sebebiyle çalkantılı bir hale gelmiştir. ABD Cumhurbaşkanı Donald Trump'ın ise Kolombiya'yı uyuşturucu bağlantılarını önlemede en başarısız ülke olarak ilan etmesi müttefiklik bağlarını koparan son nokta olmuştur. Ayrıca Kolombiya'yı uyuşturucu kartellerine yardım eden ülkeler arasından biri olarak tanıyıp yaptırım uygulamıştır ve bu yaptırımlar hala devam etmektedir.

Diğer bir en önemli aktör olan Venezuela'ya gelirsek ise Güncel Venezuela Cumhurbaşkanı Nicolas Maduro, eski Venezuela Cumhurbaşkanı Hugo Chavez'in Panama politikasını devam ettirmektedir. Aynı zamanda güncel olarak Maduro yönetimi ABD tarafından uyuşturucu kartelinin başı olarak tanınmaktadır. Ayrıca Venezuela halkı da yönetimi de Hugo Chavez döneminin başından bugüne değin Amerikan emperyalizmine karşı gelen bir ülke olması dolayısıyla da ABD ile ilişkilerini yumuşatamamıştır. Tekrardan güncel haber ve araştırmalarına bakıldığında Venezuela Karayipler'de tatbikatlar gerçekleştirmekte ve gerçekleştirdiği tatbikatlarda askeri uzman olarak çoğunluğu Rus olmak üzere Çinli uzmanlarla birlikte çalışmalar yapmaktadır. bu durum da uluslararası sularda gerilimleri arttırmaktadır.

Diğer bir gerilimi artıran durum ise uluslararası sulardaki güvenlik mevzularıdır. Uluslararası deniz hukukuna göre uluslararası sularda şüpheli bir durum var ise bu durum önce sorgulanır, bulunan kişiler yargılanır ve suçlu bulunurlar ise cezaları verilir. Fakat 16 Aralık 2025'te ABD ordusu uyuşturucu taşıdığı iddia edilen 3 tekneyi direkt vurdu. Bu da uluslararası sulardaki hükümlerin işlemlerini sorgulatmış, gerilimleri ve tatbikatları artırmıştır. Diğer ülkelerin ne yaptığına bakılır ise yorumlara göre Rusya ve Çin devletleri Latin Amerika ülkelerini desteklemekte, diğer ülkeler ise yalnızca çıkar ilişkisi güdüp ticaret yapmaya ve tekli ülke ilişkilerini sık tutmaya ön odaklanmıştır.

5. Başlıca Sorunlar Ve Riskler

5.1 Yasal Görünümlü Silah Ticareti ve Uluslararası Sularda Derinleşen Güvenlik Riski

2000'li yılların başından itibaren Panama-Pasifik-Karayip hattında yaşanan güvenlik sorunları, yalnızca uyuşturucu ticaretiyle sınırlı kalmamış; zamanla yasa dışı silah dolaşımı bölgesel istikrarsızlığın temel unsurlarından biri hâline gelmiştir. Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından Latin Amerika'daki silahlı çatışmaların azalması beklenirken, 2000'li yılların ortalarından itibaren organize suç örgütlerinin yükselişi, silah talebini yeniden ve farklılaşarak artırmıştır. Bu yeni dönemde silahlar devlet çatışmaları için değil; uyuşturucu rotalarının korunması, limanların kontrolü ve rakip kartellerle mücadele amacıyla temin edilmeye başlanmıştır.

Başlangıçta silah kaçakçılığı ağırlıklı olarak kara sınırları üzerinden yürütülmekteydi. 2000-2006 yılları arasında ABD-Meksika kara sınırı, silah trafiğinin ana güzergahı olarak

öne çıkmıştır. Texas, Arizona ve California eyaletlerinde yasal olarak satın alınan yarı otomatik silahlar, küçük partiler halinde sınırdan geçirilerek Meksika'daki kartellere ulaştırılmıştır. Ancak sınır güvenliğinin sıkılaştırılması ve denetimlerin artmasıyla birlikte, kaçakçılık rotaları giderek deniz ve hava yollarına geçmiştir.

2008 sonrası dönemde Panama–Karayip–Doğu Pasifik hattı, silah kaçakçılığı açısından stratejik bir merkez haline gelmiştir. Florida ve Louisiana gibi ABD eyaletlerinden çıkan silahlar, Miami, Tampa ve New Orleans limanları üzerinden konteyner taşımacılığına dâhil edilmiştir. Bu silahlar, çoğu zaman yasal ticari ürünler arasında gizlenmiş, sevkiyat belgelerinde “makine parçası”, “inşaat ekipmanı” gibi gösterilmiştir.

Bu süreçte Panama Kanalı, yalnızca bir geçiş noktası değil, aynı zamanda silah trafiğinin yön değiştirdiği stratejik bir düğüm haline gelmiştir. Pasifik'ten Karayipler'e veya tam tersi yönde hareket eden gemiler, yasal rotalar üzerinde seyir halindeyken, silah sevkiyatı fiilen görünmez bir faaliyet olarak yürütülmüştür. 2012–2018 yılları arasında Karayip ülkelerinde ele geçirilen silahların önemli bir kısmının seri numaralarının silinmiş olması, bu sevkiyatların profesyonel yürütüldüğünü ortaya koymuştur.

Bu kaçakçılık faaliyetlerinin dikkat çekici yönlerinden biri, birçok sevkiyatın teknik olarak “tamamen yasa dışı” görünmemesidir. Silahlar çoğu zaman üretici ülkede yasal olarak üretilmiş, yasal olarak satılmış ve yasal ihracat lisanslarıyla başka ülkelere gönderilmiş; ancak nihai kullanıcı belgelerinin manipüle edilmesi yoluyla suç örgütlerinin eline geçmiştir.

Bu yöntem, üçüncü ülkeler üzerinden yapılan dolaylı sevkiyatlarla desteklenmiş bazı Orta Amerika ve Karayip ülkeleri transit merkezler haline gelmiştir. Bu durum, silah

kaçakçılığının yalnızca suç örgütleri değil, zayıf denetim mekanizmalarına sahip devlet yapıları tarafından da dolaylı biçimde mümkün kılındığını göstermektedir.

2009–2011 yılları arasında ABD’de yürütülen ve kamuoyunda “Fast and Furious” olarak bilinen operasyon, bu yapısal sorunun en çarpıcı örneklerinden biri olmuştur. Kaçakçılık ağlarını izlemek amacıyla başlatılan operasyon kapsamında binlerce silahın bilerek takip edilmesine izin verilmiş, ancak bu silahların büyük bir bölümü kaybolmuş ve suç örgütlerinin kontrolüne geçmiştir. Daha sonra ortaya çıkan bulgular, bu silahların yalnızca Meksika’da değil, Karayip Denizi ve Doğu Pasifik üzerinden daha geniş bir coğrafyaya yayıldığını göstermiştir. Operasyonun başarısızlığı, ABD içinde ciddi siyasi tartışmalara yol açarken, bölge ülkeleri açısından güven kaybına neden olmuştur.

2015 sonrasında Karayipler’de yaşanan güvenlik krizleri, silah kaçakçılığıyla doğrudan bağlantılı hâle gelmiştir. Haiti’de çete şiddetinin tırmanması, Jamaika ve Trinidad ve Tobago’da ağır silahların suç gruplarının eline geçmesi, küçük ada devletlerinin güvenlik kapasitesini aşan bir tehdit oluşturmuştur. Bu ülkelerde ele geçirilen silahların büyük bölümünün ABD menşeli olması, silah üretim ve ihracat politikalarının bölgesel sonuçlarını yeniden gündeme taşımıştır. Karayip ülkeleri, sınırlı deniz denetim kapasitesi ve yoğun ticari trafik nedeniyle bu akışı durdurmakta zorlanmıştır.

Zamanla silah kaçakçılığı rotaları daha da çeşitlenmiş küçük sivil tekneler, balıkçı gemileri silah sevkiyatında kullanılmaya başlanmıştır. Bu tekneler, uluslararası sularda sık sık bayrak değiştirerek veya kayıt dışı hareket ederek denetimden kaçmıştır. Böylece kaçakçılık, yalnızca belirli rotalara bağlı olmaktan çıkmış; esnek ve tespiti zor bir ağ haline gelmiştir.

Bu gelişmeler, silah kaçakçılığının artık yalnızca bir suç sorunu değil, uluslararası güvenliği zorlayan kriz olduğunu ortaya koymaktadır. Yasal ile yasa dışı arasındaki çizginin bulanıklaşması, devletlerinin her anlamda alanlarını karmaşık hale getirmiştir. Bir ülkede tamamen yasal kabul edilen üretim ve satış süreçlerinin, başka bir bölgede kitlesel şiddeti beslemesi, uluslararası toplum açısından ciddi bir denetim sorunu yaratmaktadır.

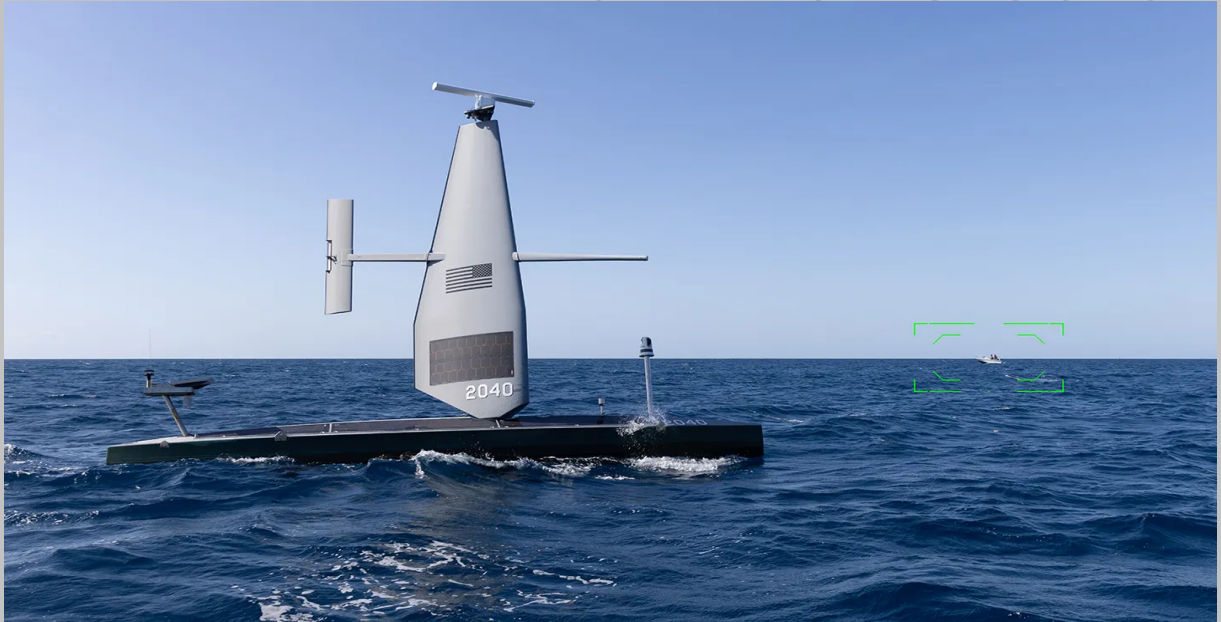
Konuya tam anlamıyla hakim olabilmeniz adına konuyla ilgili okumanızı ve araştırmanızı bitirdikten sonra kendinize bu soruları yöneltebilirsiniz:

- Bir devletin kendi sınırları içinde yasal olan silah üretimi ve satışı, başka bölgelerde istikrarsızlığa yol açtığında uluslararası sorumluluk doğar mı?
- Silah kaçakçılığıyla mücadelede üretimin yapıldığı ülkelere mi, transit rotalara mı öncelik verilmelidir?

- Karayipler gibi sınırlı deniz güvenliğini imkanlarına sahip bölgelerde, silah kaçakçılığına karşı güvenlik mekanizmaları nasıl güçlendirilebilir?

5.2 Güney Mızrağı Operasyonu Nedir? Güney Mızrağı Operasyonu Organize Suçla Mücadele mi Yoksa Küresel Güç Gösterisi midir?

Operation Southern Spear (Güney Mızrağı Operasyonu), Amerika Birleşik Devletleri'nin Latin Amerika ve Karayipler merkezli güvenlik önleminin yıllar içinde geçirdiği dönüşümün en sert aşamasıdır. Operasyonun arka planı, yalnızca 2025'e değil, ABD'nin uzun süredir Karayipler ve Doğu Pasifik'i "kontrol edilmesi gereken bir güvenlik kuşağı" olarak görmesine dayanmaktadır. 2010'lu yıllardan itibaren uyuşturucu kartellerinin deniz rotalarını daha profesyonel ve askerî yöntemlerle kullanmaya başlaması, ağır silahlar ve uluslararası sularda artan çatışmalar, bölgeyi klasikleşmiş suçla mücadele anlayışının ötesine taşımıştır.

2025 yılına gelindiğinde bu yaklaşım açık bir askerî kampanyaya dönüşmüştür. Eylül 2025'te ABD donanma unsurlarının Karayipler ve Doğu Pasifik'te şüpheli teknelerle yönelik ilk sert müdahaleleri başlamış, 13 Kasım 2025'te ise Savunma Bakanlığı tarafından bu faaliyetler resmî olarak "Operation Southern Spear" adı altında duyurulmuştur. Dönemin ABD Başkanı Donald Trump, operasyonun ilanına ilişkin yaptığı açıklamada sert ve kriz dili içeren ifadeler kullanmış sözler şu şekildedir: "Uyuşturucu kartelleri sadece suç örgütleri değildir, onlar Amerika'ya karşı savaş açmış düşmanlardır. Eğer onları denizde durdurmazsak, bu savaş bizim sokaklarımıza taşınır." Bu açıklaması operasyonu yapma amacının sadece güvenlik önlemi olmadığını aynı zamanda siyasi bir güç gösterisi yaptığını göstermiştir.

Operation Southern Spear, ABD Güney Komutanlığı (USSOUTHCOM) öncülüğünde, ABD Donanması, Hava Kuvvetleri, Deniz Piyadeleri katılımıyla yürütülmektedir. Operasyon

sahası Karayip Denizi, Doğu Pasifik, Panama Kanalı çevresi ve özellikle Venezuela açıklarını kapsamaktadır. ABD, bu bölgelerde yoğun deniz ve hava devriyeleri gerçekleştirmiş helikopter destekli müdahaleler, insansız hava araçlarıyla takip ve bazı durumlarda doğrudan silahlı saldırılarda bulunmuştur.

Operasyonun gerekçesi resmî söylemde uyuşturucu ve silah kaçakçılığıyla mücadele olarak sunulsa da, hedef alınan aktörler ve kullanılan dil, meselenin daha farklı bir boyutta olduğunu göstermektedir. ABD yönetimi, Venezuela'yı kartellerle iş birliği yapmak, bu ağlara siyasi koruma sağlamak ve bölgesel istikrarsızlığı beslemekle suçlamaktadır. Trump yönetimi bu iddiaları açıkça dile getirmiş, Venezuela'yı “narco-state” olarak nitelendiren ifadeler kullanmıştır. Bu durum, Operation Southern Spear'ın yalnızca organize suçla mücadele değil, aynı zamanda Venezuela üzerinde siyasi ve askerî baskı kurmayı amaçlayan bir stratejinin parçası olduğu yorumlarını güçlendirmiştir.

Uluslararası hukuk açısından bakıldığında operasyon, krizin en tartışmalı boyutunu oluşturmaktadır. Uluslararası sular, devletlerin sınırsız askerî yetkiye sahip olduğu alanlar değildir. Buna rağmen ABD'nin şüpheli teknelerle yönelik önleyici saldırılar gerçekleştirmesi, güç kullanma yasağı ve egemenlik ilkeleri açısından ciddi sorular doğurmuştur.

Venezuela, Operation Southern Spear'ı açık bir egemenlik ihlali ve fiili askeri tehdit olarak değerlendirmiştir. Bazı Karayip ve Latin Amerika ülkeleri ise ABD'nin güvenlik söylemi altında bölgeyi askerileştirdiğini ve bunun uzun vadede istikrarsızlığı artıracak

savunmuştur. Operasyon, suçla mücadele amacıyla başlatılmış olsa da, bölgesel düzeyde devletler arası güvensizliği ve askerî gerilimi tırmandırmıştır.

Güney Mızrağı Operasyonu'nun asıl kritik yönü, organize suç ile askeri çatışma arasındaki çizginin neredeyse tamamen silinmiş olmasıdır. Karteller artık sadece yasa dışı ticaret yapan gruplar değil, ağır silahlar kullanan, deniz savaş taktikleri uygulayan ve devletlerle dolaylı çatışmaya giren aktörler haline gelmiştir. ABD ise bu tehdide askeri güçle karşılık vererek, organize suçla mücadeleyi fiilen bir askeri güvenlik meselesine dönüştürmüştür. Ancak bu yaklaşım uzun vadede hukuk ihlalleri ve yeni çatışma alanları yaratma riskini de beraberinde getirmektedir.

Konuyla tam anlamıyla hakim olabilmemiz adına konuyla ilgili okumanızı ve araştırmanızı bitirdikten sonra kendinize bu soruları yöneltebilirsiniz:

- Uluslararası sularda organize suçla mücadele ederken askeri güç kullanımının sınırları nasıl çizilmelidir?
- Bir devlet, “ulusal güvenlik” gerekçesiyle açık denizlerde önleyici saldırılar gerçekleştirebilir mi, sizce bu ne kadar doğru?
- Bu tür tek taraflı askeri kampanyalar bölgesel istikrarı mı güçlendirmekte, yoksa uzun vadede devletler arası gerilimleri ve çatışma riskini mi artırmaktadır?

5.3 Açık Denizlerde Güvenlik Krizi:Organize Suç Tehdidi

Uluslararası sularda organize suçla mücadele, 21. yüzyılın en karmaşık güvenlik krizlerinden biri haline gelmiştir. Devletlerin uzun yıllar boyunca kara sınırlarına ve iç güvenliğe odaklanan güvenlik anlayışı, denizlerin suç örgütleri tarafından sistematik biçimde kullanılmasıyla ciddi bir sorun oluşturmuştur. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin (UNODC) değerlendirmelerine göre, dünya genelinde yasadışı silah ve uyuşturucu ticaretinin yaklaşık %70'i deniz yolları üzerinden taşınmaktadır aynı zamanda da bu oran Karayipler ve Doğu Pasifik hattında %80'e yaklaşmaktadır.

1980'li yıllarda Latin Amerika merkezli uyuşturucu kartellerinin Karayip Denizi'ni ana sevkiyat hattı olarak kullanmaya başlaması, devletleri ilk kez bu alanda ortak hareket ettirmiştir. Bu dönemde Kolombiya kaynaklı kokain sevkiyatlarının yaklaşık %60'ı Karayip Denizi üzerinden ABD ve Avrupa pazarlarına ulaşmaktadır.

1990'lı yıllarda kurulan çok uluslu güçler, uluslararası sularda organize suçla mücadelede önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Özellikle ABD öncülüğünde faaliyet gösteren ortak deniz görev kuvvetleri, istihbarat paylaşımı ve koordinasyon açısından ilerleme sağlamıştır. Buna rağmen, başarıların kalıcı güvenlik sağlamadığı kısa sürede anlaşılmıştır. Örneğin, 1995–2005 yılları arasında Karayipler'de yakalanan uyuşturucu miktarı yaklaşık %40 artmasına rağmen, aynı dönemde toplam sevkiyat hacminin de %30'dan fazla büyüdüğü tahmin edilmektedir. Bu durum, suç örgütlerinin kayıpları hızla telafi edebildiğini göstermiştir.

2000'li yıllarla birlikte organize suç ağlarının faaliyet alanı genişlemiş; uyuşturucuya ek olarak silah ve mühimmat da deniz hatlarının temel unsurları hâline gelmiştir. Küçük silahların yasadışı dolaşımının yaklaşık %25'inin Karayipler üzerinden gerçekleştiği; bu silahların büyük bölümünün Orta Amerika ve Güney Amerika'daki kartel ve silahlı gruplara ulaştığı belirtilmektedir. Bu silahların önemli bir kısmı, yasal ticaret zincirlerinden sızdırılarak veya “çifte kullanım” gerekçesiyle ihraç edilip daha sonra kaçakçılık ağlarına aktarılmaktadır. Bu durum, organize suç ile yasal ticaret arasındaki sınırın giderek bulanıklaştığını ortaya koymaktadır.

2010'lu yıllarda suç örgütlerinin kullandığı yöntemler daha da değişik hale gelmiştir. Yüksek hızlı botlar, sahte bayraklı gemiler ve karmaşık lojistik ağlar, devletlerin deniz denetim kapasitesini zorlamıştır. Bazı tahminlere göre, Doğu Pasifik'te taşınan uyuşturucunun yaklaşık %30'u tespit edilemeden hedef pazarlara ulaşmaktadır. Bu oran, yalnızca teknik yetersizlikleri değil, aynı zamanda hukuki ve kurumsal boşlukları da göstermektedir.

Bu gelişmeler karşısında devletlerin söylemi de sertleşmiştir. ABD'li yetkililer kartelleri “devlet benzeri aktörler” olarak nitelendirmiştir.

Karayıpler gibi sınırlı kaynaklara sahip bölgelerde maalesefki kriz daha da derinleşmektedir. Birçok ada devletinin aktif devriye gemisi sayısı bir elin parmaklarını geçmezken, deniz yetki alanları yüz binlerce kilometrekareyi bulmaktadır. Bu da organize suç ağlarının hareket alanını genişletmektedir ve uluslararası sular kontrolsüz alanlar hâline gelmektedir.

Konuya tam anlamıyla hakim olabilmeniz adına konuyla ilgili okumanızı ve araştırmanızı bitirdikten sonra kendinize bu soruları yöneltebilirsiniz:

- Büyük devletlerin uluslararası sularda yürüttüğü organize suçla mücadele operasyonları, küçük ve sınırlı kapasiteli devletlerin güvenliğini güçlendirmekte midir, yoksa bu devletleri dışa bağımlı hale mi getirmektedir?
- Uluslararası sularda yürütülen güvenlik operasyonlarının artması, denizler de bireyselleşme açısından hangi yeni riskleri doğurmaktadır?
- Karayıpler ve Doğu Pasifik gibi bölgelerde organize suçla mücadelede mekanizmalarının yetersiz kalmasının temel nedenleri nelerdir?

6. Uluslararası Aktörlerin Rolü ve Sorunun Çözümüne Yönelik Önceki Girişimleri

Uluslararası sularda güvenlik ve organize suçlarla mücadele konusu her zaman neredeyse her yerde ortaya çıkmış bir sorundur. Fakat bu daha da özelleştirilip yasadışı silah ve uyuşturucu ticareti kapsamında ele alınırsa Panama-Pasifik-Karayip üçgeni oldukça büyük bir önem kazanır. Coğrafi konumu itibarıyla hem yasal hem de yasadışı ticari faaliyetler açısından kapsamlıdır. 1914 yılında açılan Panama Kanalı, Atlantik ve Pasifik Okyanuslarını birbirine bağlayarak Dünya deniz ticaretinin büyük bir kısmını buraya yönlendirmiştir.

Bu bölgenin ise etrafında bulunan **Kuzey ve Güney Amerika kıtalarının kapsadığı ülkeler** yasadığı silah ve uyuşturucu sevkiyatlarında en üst konumda rol oynarken, daha çok Avrupa ve orta doğu taraflarına gidildiğinde diğer ülkelerin de bu sevkiyatı dolaylı yoldan etkilediği görülür. 1970 ve 1980'li yıllarda Kolombiya merkezli Medellin ve Cali kartellerinin yükselişiyle birlikte , Karayip uyuşturucu sevkiyatının ana merkezlerinden biri olmuştur. Uyuşturucu tarihine bakıldığında ise halihazırda ilk uyuşturucunun hammaddesi olan koka bitkisinin Güney Amerika'da ve tahminen Kolombiya'da bulunması ülkenin bu işte daha fazla uğraşı olmasını da etkilemiştir. Aynı zamanda takaslı menfaat ilişkilerinin de bulunması diğer ülkeleri de bu noktada işbirliğine çağırmıştır. Kolombiya uyuşturucu çeteleri ABD'ye sağladığı uyuşturucu sevkiyatı ile silah açıklarını tamamlamaya çalışmış. Dolayısıyla hem devlet hem de kamu açısından istikrarsız bir ortam açığa çıkmıştır. 1989 yılında ABD'nin Panamayı işgali ise dengeleri değiştiren ve bölgesel güvenlik dengelerini etkileyen önemli bir durum olmuştur. "Operation Just Cause" adı verilen bu müdahalenin resmi gerekçesi ise Panama liderinin (Manuel Noriega) uyuşturucu çeteleri ile bağlantısı olduğudur. İşgal sonrasında günümüze dek (1989-2025) ABD askeri ve siyasi etkisini artırmış ve sürdürmektedir. Uyuşturucu taşınması ihtimali olan uçak ve gemilere karşı oldukça katı güvenlik baskıları uygulamaktadır. Fakat Panama'da da Kolombiya'da da önce güvenlik güçlerine rağmen sular durulmamıştır. Kolombiya'nın komşu ülkesi olan Venezuela Hugo Chavez döneminden bugüne dek hala ilişkilerini soğuk devam ettirirken, Kolombiya Cumhurbaşkanı'nın 30 yıllık sıcak siyasi ilişkilere rağmen ABD tarafından uyuşturucuyu önleyemeyen bir ülke olarak tanımlanmasıyla siyasi bağlar kopmuştur. Ardından ambargoların da uygulanması bağları neredeyse kopacak hale getirmiştir. Bu durum sonucunda Venezuela ve Kolombiya ilişkileri eskiye göre daha iyi hale gelmiş fakat ABD ile ilişkiler daha da gergin hale dönüşmüştür. ABD'ni bu noktada en çok tedirgin eden durum Güney Amerika Kıtasındaki ülkelerle siyasi birliğin tamamen kopuşudur, Çin ise bu

gerginliği büyüten aktörlerden biri olmaktadır. Hem transit hem tüketici hem de dağıtıcı konumunda olması dolayısıyla sevkiyatta önemli rol oynamaktadır. Diğer ülkelerdeki çeteler (bu ülkelerden 8. maddede detaylıca bahsedilmiştir) ise coğrafi konum ve limanlarına uygun olan yollardan bu sevkiyatta yer almaktadırlar

7. Küresel ve Bölgesel Uluslararası Örgütleri Stratejik Rollerinin Analizi:

7.1 United Nations Office on Drugs and Crime-Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı (UNODC)

Devletlerin sınır aşan suçlarla mücadele kapasitelerini güçlendirmek amacıyla faaliyet gösteren Birleşmiş Milletler kuruluşudur. 1997 yılında kurulan ve Viyana merkezli olarak çalışmalarını sürdüren UNODC, uyuşturucu ticareti, organize suç yapıları, yasadışı silah dolaşımı ve suç gelirlerinin aklanması gibi küresel güvenlik açısından kritik alanlara odaklanmaktadır.

UNODC'nin çalışmaları, uluslararası hukuki çerçevenin güçlendirilmesi ve devletler arası koordinasyonun artırılması üzerine kuruludur. Bu kapsamda, sınır aşan suçlarla mücadelede ortak standartlar oluşturulmasını teşvik etmekte ve ülkelerin bu standartları iç hukuklarına uyarlamalarını desteklemektedir. Özellikle organize suç ağlarının yapısı ve faaliyet yöntemleri üzerine yürütülen araştırmalar ve raporlar, devletlerin daha etkili politika geliştirmesine katkı sağlamaktadır. UNODC aynı zamanda, kolluk kuvvetleri ve yargı kurumlarına yönelik teknik eğitim ve kapasite geliştirme programlarıyla uygulama düzeyinde destek sunmaktadır.

Gündem maddemizde bahsettiğimiz hatlar, kartellerin ve suç örgütlerinin deniz yollarını kullanarak silah ve yasa dışı mal sevkiyatı gerçekleştirdiği önemli bir geçiş noktasıdır. UNODC, deniz temelli suçların tespiti ve önlenmesine yönelik olarak bilgi paylaşım mekanizmalarının güçlendirilmesini, bölgesel iş birliğinin artırılmasını ve suç ağlarının uluslararası bağlantılarının ortaya çıkarılmasını hedeflemektedir aynı zamanda deniz taşımacılığının suç örgütleri tarafından istismar edilmesini sınırlandırmayı amaçlamaktadır.

7.2 International Maritime Organization-Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO)

Birleşmiş Milletler'e bağlı bir uzmanlık kuruluşu olup uluslararası deniz taşımacılığının güvenli ve hukuka uygun şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla kurulmuştur. 1948 yılında kurulan IMO, günümüzde 170'ten fazla üye devleti bünyesinde barındırmaktadır.

Kuruluşun temel amacı, uluslararası sulara deniz güvenliğini sağlamak, denizcilik faaliyetlerini ortak kurallar çerçevesinde düzenlemek ve denizlerin yasa dışı faaliyetler için kullanılmasını önlemektir. Bu yönüyle IMO, küresel deniz düzeninin teknik ve hukuki altyapısını oluşturan en önemli uluslararası aktörlerden biridir aynı zamanda uluslararası sulara gerçekleşen güvenlik tehditleriyle mücadele de kuruluşun görev alanı içerisinde yer almaktadır. IMO, liman denetimleri ve uluslararası işbirliği mekanizmaları üzerine bağlayıcı sözleşmeler ve düzenlemeler geliştirmektedir. Bu kapsamda hazırlanan SOLAS ve ISPS Code gibi düzenlemeler, deniz yoluyla gerçekleştirilen silah kaçakçılığı, organize suç faaliyetleri ve yasadışı ticaretin önlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Uluslararası sulara güvenlik ve organize suçla mücadele bağlamında, Panama-Pasifik-Karayip bölgesi IMO'nun yetki alanıyla doğrudan ilişkilidir. Bu bölge, küresel ticaretin yoğunlaştığı stratejik deniz yollarına ev sahipliği yapmakta ve aynı zamanda silah kaçakçılığı, kartel faaliyetleri ve yasa dışı lojistik ağlar için önemli bir geçiş noktası oluşturmaktadır. IMO, bu tür tehditlere karşı gemi hareketlerinin izlenmesi, liman güvenliği standartlarının artırılması ve devletler arası koordinasyonun güçlendirilmesi yoluyla önleyici bir güvenlik sunmaktadır. Bu sayede deniz yoluyla gerçekleştirilen yasa dışı silah transferlerinin tespit edilmesi ve engellenmesi mümkün hâle gelmektedir.

7.3 Organization of American States-Amerikan Devletleri Örgütü-(OAS)

Amerika kıtasında yer alan devletler arasında siyasal, güvenlik ve hukuki iş birliğini geliştirmek amacıyla kurulmuş bölgesel bir uluslararası örgüttür. 1948 yılında kurulan OAS, Kuzey, Orta ve Güney Amerika ile Karayipler'de bulunan 30'dan fazla üye devleti bünyesinde barındırmaktadır. Örgütün

temel hedefi, bölgesel barışın korunması, demokratik düzenin güçlendirilmesi ve üye devletler arasında ortak sorunlara yönelik kurumsal çözümler üretilmesidir. OAS, özellikle kıta genelinde ortaya çıkan güvenlik tehditlerini ortak bir çerçevede ele alan en kapsamlı bölgesel platformlardan biri olarak kabul edilmektedir.

OAS'in faaliyet alanı yalnızca diplomatik diyalogla sınırlı değildir; örgüt aynı zamanda güvenlik, suçla mücadele ve hukukun üstünlüğü konularında somut mekanizmalar geliştirmektedir. Bu kapsamda OAS, üye devletler arasında bilgi paylaşımını teşvik eden yapılar oluşturmakta, bölgesel güvenlik politikalarının uyumlaştırılmasını desteklemekte ve sınır aşan tehditlere karşı ortak stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Panama-Pasifik-Karayip bölgeleri Amerika kıtasının deniz ticaret yollarının kesişim noktasında bulunmakta ve aynı zamanda kartellerin ve suç örgütlerinin deniz yoluyla faaliyet yürüttüğü stratejik bir alandır. OAS, bu bağlamda üye devletler arasında deniz güvenliği konusunda koordinasyonu artırmayı, liman ve kıyı güvenliğini güçlendirmeyi ve bölgesel düzeyde ortak güvenlik yaklaşımlarının benimsenmesini teşvik etmektedir. Bu çalışmalar, silah kaçakçılığı ve yasadışı lojistik ağların sınırlandırılmasına katkı sağlamaktadır.

7.4 Caribbean Community-Karayıpler Topluluğu (CARICOM)

Karayıpler'de yer alan devletler arasında ekonomik, siyasi ve güvenlik alanlarında iş birliğini geliştirmek amacıyla kurulmuş bölgesel bir örgüttür. 1973 yılında kurulan CARICOM, Karayip havzasındaki ada devletleri ve bazı kıyı ülkelerini kapsayan bir yapıya sahiptir. Örgüt üye devletler arasında koordinasyonu

artırmak, bölgesel istikrarı güçlendirmek ve ortak sorunlara çözümler bulmaya çalışmaktadır. CARICOM, küçük ada devletlerinin karşı karşıya kaldığı güvenlik ve kapasite sorunlarını bölgesel düzeyde ele alan önemli bir platformdur.

Özellikle organize suç, yasa dışı silah dolaşımı, uyuşturucu kaçakçılığı ve deniz yoluyla gerçekleştirilen suç faaliyetleri, CARICOM'un güvenlik gündeminde öncelikli başlıklar arasında yer almaktadır. Bu kapsamda örgüt, üye ülkelerin kolluk kuvvetleri ve kıyı güvenlik kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik iş birliği süreçlerini desteklemektedir.

Karayip Denizi CARICOM'un incelediği bir bölgedir. Bölge, karteller ve suç örgütleri tarafından silah ve yasa dışı malların taşınmasında kullanılan önemli deniz güzergâhlarını barındırmaktadır. CARICOM, üye devletler arasında deniz güvenliğine yönelik koordinasyonu artırarak, liman ve kıyı denetimlerinin güçlendirilmesini ve bölgesel düzeyde ortak güvenlik politikalarının uygulanmasını hedeflemektedir. Bu yaklaşım, Karayipler'in organize suç ağları için bir geçiş noktası olarak kullanılmasının önüne geçmeyi amaçlamaktadır.

7.5 International Criminal Police Organization-Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı (INTERPOL)

Üye ülkelerin emniyet birimleri arasında uluslararası suçlarla mücadelede koordinasyonu sağlamak amacıyla kurulmuş küresel bir polis iş birliği örgütüdür. 1923 yılında kurulan INTERPOL, 190'dan fazla üye devleti kapsayan geniş bir ağa sahiptir. INTERPOL'ün temel işlevi, ulusal kolluk

kuvvetleri arasında doğrudan operasyonel iş birliği sağlamak, suçluların sınır aşan faaliyetlerini tespit etmek ve uluslararası suç ağlarının takibini kolaylaştırmaktır. Herhangi bir yürütme veya tutuklama yetkisine sahip olmamakla birlikte, devletlerin suçla mücadele kapasitesini güçlendiren merkezi bir koordinasyon mekanizması sunmaktadır.

INTERPOL'ün çalışmaları ağırlıklı olarak bilgi paylaşımı, suç analizi ve operasyonel destek üzerine kuruludur. Küresel veri tabanları, kırmızı bültenler ve özel suç analiz birimleri aracılığıyla silah kaçakçılığı, organize suç, uyuşturucu ticareti ve terörizmle bağlantılı faaliyetlerin izlenmesini sağlamaktadır. Bu araçlar sayesinde, farklı ülkelerde faaliyet gösteren suç örgütlerinin bağlantıları ortaya çıkarılmakta ve ulusal makamların daha hızlı ve etkili müdahalede bulunması mümkün hâle gelmektedir. INTERPOL, özellikle sınır aşan suçların doğası gereği tek bir devletin müdahalesiyle çözülemeyecek güvenlik tehditlerine karşı kolektif bir yaklaşım sunmaktadır.

Uluslararası sularda güvenlik ve organize suçla mücadele açısından INTERPOL, deniz yoluyla işlenen suçların kara bağlantılarını ortaya çıkaran kritik bir rol üstlenmektedir. Panama-Pasifik-Karayip bölgesi, kartellerin ve organize suç gruplarının silah ve yasa dışı mal sevkiyatını deniz yolları üzerinden gerçekleştirdiği stratejik bir alan konumundadır. INTERPOL, bu tür faaliyetlere karışan kişi ve ağların tespit edilmesi, suç finansmanının izlenmesi ve farklı ülkelerdeki kolluk kuvvetleri arasında eş zamanlı operasyonların

yürütülmesi için gerekli bilgi altyapısını sağlamaktadır. Bu yönüyle INTERPOL, deniz temelli suçların yalnızca denizde değil, uluslararası suç ağlarının tamamı üzerinden ele alınmasına imkân tanımaktadır.

7.6 United States Southern Command-Amerika Birleşik Devletleri Güney Komutanlığı (USSOUTHCOM)

Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren coğrafi muharip komutanlıklardan biridir. USSOUTHCOM'un sorumluluk alanı Latin Amerika, Karayipler ve bu bölgelere komşu uluslararası suları kapsamaktadır. Komutanlık, bölgesel güvenliğin korunması, deniz ve kara sınırlarında istikrarın sağlanması ve transnasyonel tehditlerle mücadele amacıyla askerî planlama ve operasyonlar yürütmektedir. Özellikle uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, organize suç ağları ve yasa dışı silahlı gruplarla mücadele USSOUTHCOM'un öncelikli görev alanları arasında yer almaktadır. Bunun yanı sıra, bölge ülkeleriyle askerî iş birliği geliştirmek, ortak tatbikatlar düzenlemek ve kriz durumlarında ABD'nin askerî kapasitesini koordine etmek komutanlığın temel sorumlulukları arasındadır.

7.7 United States Special Operations Command - Amerika Birleşik Devletleri Özel Harekat Komutanlığı (SOCOM)

Amerika Birleşik Devletleri Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki özel kuvvet unsurlarını tek bir komuta yapısı altında toplayan birleşik muharip komutanlıktır. SOCOM, yüksek risk içeren, hızlı ve hassas müdahale gerektiren askerî operasyonların planlanması ve icrasından sorumludur. Komutanlık, terörle mücadele, transnasyonel organize suç ağlarının etkisiz hâle getirilmesi, gizli ve istihbarat destekli operasyonların yürütülmesi gibi görevleri üstlenmektedir. SOCOM aynı zamanda diğer coğrafi komutanlıklarla koordinasyon içinde çalışarak, özel operasyon kuvvetlerinin küresel ölçekte etkin ve esnek biçimde kullanılmasını sağlamaktadır.

8. İlgili Devletlerin Tutumları

8.1 Amerika Birleşik Devletleri

ABD en çok uyuşturucunun tüketildiği ülkelerden biridir. Bunun tabii birçok sebebi bulunmaktadır. birinci sebep uyuşturucunun hammaddesi olan Koka bitkisinin çok yakınlarında olan Latin Amerika'da üretilmesi ve sevkiyatın oldukça kolay bir biçimde gerçekleşmesidir. İkinci bir sebep ise fazla tüketici bulunmasından kaynaklı gerçekten durumun engellenmesinin zorlaşmasıdır. Tüketicilerin gerçekten fazla

olması durumu ABD'ni şehir içi çeteleşme, hapishane sistemlerini bu duruma göre entegre etmeye çalışma gibi durumlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Hatta üzücüdür ki sokaklarda binlerce insan uyuşturucu sebebiyle hayatını kaybetmekte ve cesetleri günlerce sokakta kalmaktadır. ABD'nde 1968 yılları ile 2020 yılları arasında yaklaşık 1.106.900 kişidir. Hatta 1999 yılları ile 2020 yılları bu ölümlerin 932.400'ünü kapsamaktadır. Uyuşturucu yüzünden çeteleşen kartel üyelerinin silahlara karşı duyduğu ihtiyaç yasadışı silah kaçakçılığı gibi konuları da gündeme getirmektedir. ABD hem uyuşturucu hem de silah kaçakçılığı bakımından en çok paranın diğer ülkelere transferi konusunda katı tepkiler göstermektedir. Dahilinde ABD'nin Latin Amerika ülkeleri ile siyasi müttefikliğinin oldukça zayıf olmasının en temel sebeplerinden biri de bu durumlardır.

8.2 Arjantin

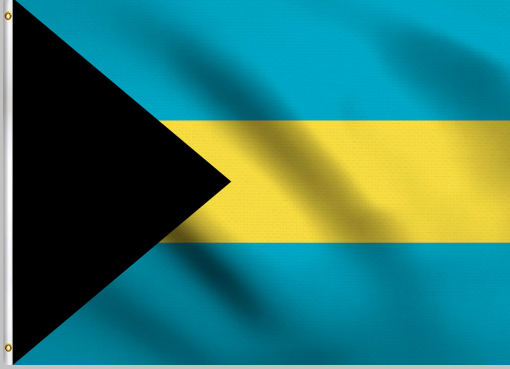

Arjantin birçok kıyıya limanı olan bir ülkedir. ABD'den sonra transit bir ticaret noktası olarak görülmektedir. Arjantin bu noktada uyuşturucu tüketimi sağlamış olsa daha çok lojistik bir liman ülkesi olarak görülmektedir. Arjantin'de en çok vuku bulan hukuksuzluklardan birisi kara para aklamak ve yolsuzluk sorunlarıdır. Ülkeye yapılan ticaretten elde edilen para

sirkülasyonu kara para aklanmasını kolaylaştırmakta ve cazip hale getirmektedir. Arjantin'e daha çok Brezilya ve Paraguay üzerinden gelen uyuşturucular Arjantin limanları ve şehirleri üzerinden Avrupa'ya taşınmaktadır. Avrupa'nın hepsinden sonra tekrar sirkülasyon devam etmekte ve diğer kıtalara da aynı biçimde yayılmaya devam etmektedir. Bu büyük yasadışı işbirliği çökertilememekle birlikte her ülkeden birey bulundurmaktadır. Bu kartel üyelerinin

bulunması da en çok Arjantin olmak üzere her ülkede yolsuzluğu artırmaktadır. Yasadışı silah kaçakçılığı için de aynı durum geçerli olmakla birlikte transit noktalardan en önemlisi Arjantin kabul edilmektedir.

8.3 Bahamalar ve Barbados

Bahamalar Karayip’lerde kritik bir geçiş noktası olmakla birlikte ABD’ne yakın olması nedeniyle lojistik ülke olma potansiyeli artmaktadır. Bahamaların küçük ada yapısı ise devletin denetim kapasitesini zorlar ve ekonomik karışıklıkların çözünmesinde finansal çözümleri zorlayabilmektedir. Barbados ise daha düşük yoğunluklu bir transit ülkedir ve dolaylı olarak ülke ticareti de bu yönde şekillenir. Aynı zamanda silah kaçakçılığının yapılması her iki ülkenin çetelerinin de kara para aklaması konusunda riskler taşır.

8.4 Belize

Belize, Orta Amerika ile Karayipler arasında stratejik bir geçiş noktasıdır. Sınır denetimi fazlasıyla zayıf olan bir ülke konumundadır. Bununla birlikte kırsal alanlarda devlet otoritesinin oldukça zayıf olması, bu bölgelerde çeteleşme ve yasadışı faaliyetleri artırmaktadır. Aynı şekilde kara para aklama silah kaçakçılığı vb. durumlar daha fazla

görülmektedir.

8.5 Birleşik Krallık

Londra şehrinin, Karayip rotasından gelen uyuşturucuların taşınmasında kilit rol oynaması ülkenin hem transit olarak hem de finans olarak silah ve uyuşturucu kaçakçılığında önemli rol oynamasına sebebiyet vermektedir. Aslına bakıldığında Birleşik Krallık biraz da konumu sebebiyeti ile uyuşturucu ve silah kaçakçılığına maruz kalmış bir ülkedir. Ülke tam olarak Panama-

Pasifik-Karayip hatları ile bağlantılı olmasa da eski siyasi ilişkilerin getirileri ile ilişkiler devam etmekte, bu sayede de ülke içi ve dışında kara para aklama işlemlerinde artış görülmektedir.

8.6 Brezilya

Güney Amerika ülkelerine sağlanan ticaret için oldukça önemli bir konumda bulunmaktadır. Atlantik rotalarına dolaylı erişim vardır ve bu erişimler sayesinde Avrupa ve Afrika'ya açılan önemli bir merkez konumuna gelmiştir. Uyuşturucu ticaretinin artmasıyla yasadışı silah ticaretinin artışı da tetiklenmiştir. Takibinde cezaevlerinde ve genel kolluk kuvvetlerince yapılan baskı ve önlemler artmıştır.

8.7 Çin

Kimyasal ürünler, endüstriyel ekipmanlar ve silah parçaları gibi mal ve parçaların hem üretim hem tüketim hem de dağıtımında iyi olan önemli bir ülkedir. Tekrardan Karayip- Panama- Pasifik hattı ile direkt olmayan ama dolaylı yönden önemli etkisi olan bir ülkedir. Bu sayede küresel ticaret ve transit ülke kapsamında önemli roller oynamaktadır. Siyasal olarak ufak bir analiz sonucu yorum yapılması

gerekirse Güney Amerika ile Kuzey Amerika arasındaki gerilimler biraz da Çin kaynaklıdır denebilir. Transit ve dağıtım noktasında Çin'i önemli olarak gören Güney Amerika'nın

Kuzey Amerika ile arası açılmaktadır. Sebep ise Kuzey Amerika'nın Çin'i bir rakip olarak görmesine rağmen Güney Amerika'nın yasadışı ticaretler ile Çin'e para akışı sağlamasıdır.

8.8 Dominik Cumhuriyeti

Karayipler'e olan bağlantısı sebebiyle hem uyuşturucu hem de silah ticareti için oldukça önemli bir lojistik ve dağıtım merkezidir. Coğrafi konumu, gelişmiş hava ve deniz limanları ile dağıtımı kolaylaştırmakta bu sayede birçok tahsilat elde etmektedir. bu dolayda da tekrardan her ülkede olduğu gibi yasadışı işlerin getirdiği kara para aklama işlemi gerçekleşir. En önemli durumlardan biri de ABD ve Avrupa ülkeleri için bir açık geçiş kapısı haline gelmiştir.

8.9 Ekvador

Pasifik'e açılan birçok gelişmiş limanları bulunmaktadır. Bu sayede en çok üretimin yapıldığı bölge olan Güney Amerika'dan çıkan uyuşturucular için önemli bir çıkış noktasıdır. Yasadışı maddeler için çıkış ve giriş noktası olması güvenlik önlemlerini azaltmış, çeteleşme/suç örgütleri varlığını ve güç kavgalarını artırmıştır. Güvenlik önlemleri

açısından yetersiz kalındığından daha çok liman şehirleri olmak üzere kamuda güvensizlik ortamı artmıştır. Bu da ülke içerisindeki siyasal istikrarsızlığı oldukça olumsuz etkilemiştir.

8.10 El Salvador

Orta Amerika ülkeleri nezdinde bahsetmek gerekirse önemli transit ülkelerden biri olmasının en çok sosyal alanda zarar verdiği ülkelerin başında gelmektedir. El Salvadorda genç yaştan itibaren yapılanmalar/ çeteleşmeler gerçekleşmekte ve bu durum gerçekten devletin güvenlik önlemlerini almasını zorlaştırmaktadır. Aynı şekilde genç nüfusun hem silah hem de uyuşturucu gibi yasadışı ve yasaklı maddelere

erkenden erişebiliyor olması ülke içi huzursuzluk , kavga ve suç oranlarını tavan seviyeye çıkarmaktadır. Devletin ise bu durumda sert güvenlik politikası gütmesi toplum ile hükümet arasındaki iletişimi derinden etkilemiştir.

8.11 Fransa

Avrupa’da yer almasına rağmen denizaşırı toprakları ve küresel denizcilik kapasitesi sayesinde Panama–Pasifik–Karayip bölgesindeki güvenlik dinamikleriyle doğrudan bağlantılı bir aktördür. Özellikle Karayipler’de bulunan Fransız Guyanası, Guadeloupe ve Martinique gibi denizaşırı bölgeler, Fransa’yı bölgedeki yasa dışı silah ticareti ve organize suç faaliyetlerine

doğrudan maruz bırakmaktadır. Bu bölgeler, Güney Amerika ve Karayipler çıkışlı yasa dışı ticaret ağlarının Avrupa’ya uzanan güzergahlarında stratejik konumlar olarak öne çıkmaktadır. Fransız makamları, son yıllarda Karayipler ve Atlantik’te yürütülen deniz devriyeleri sırasında silah, mühimmat ve uyuşturucu sevkiyatlarını tespit etmiş bu durum deniz güvenliği ile Avrupa iç güvenliği arasındaki doğrudan ilişkiyi ortaya koymuştur. Fransa, bu çerçevede silah kaçakçılığını yalnızca bölgesel bir tehdit olarak değil, uluslararası hukukun ihlali ve küresel güvenlik mimarisini zayıflatan yapısal bir sorun olarak değerlendirmektedir. NATO ve Avrupa Birliği kapsamında yürütülen deniz güvenliği misyonlarına aktif katılım, Fransa’nın bu gündem maddesine yaklaşımında çok taraflılık ve hukuki çerçevenin öncelikli olduğunu göstermektedir.

8.12 Guatemala

Orta Amerika’da yer alan ve Karayip Denizi’ne sınırlı ancak stratejik bir erişimi bulunan bir ülke olarak Panama–Karayip hattındaki yasa dışı silah ticaretinden ciddi biçimde etkilenmektedir. Coğrafi konumu, Guatemala’yı Güney Amerika’dan Kuzey Amerika’ya uzanan organize suç ağlarının kara ve deniz bağlantı noktalarından biri haline getirmiştir. Ülkede faaliyet gösteren

silahlı suç örgütlerinin kullandığı ateşli silahların büyük bölümünün yurt dışı kaynaklı olması, uluslararası silah kaçakçılığı ile iç güvenlik arasındaki güçlü bağı ortaya koymaktadır. Karayip kıyılarındaki liman ve sahil bölgelerinde denetim kapasitesinin sınırlı olması, deniz

yoluyla gerçekleştirilen yasa dışı sevkiyatların ülke içine sızmasını kolaylaştırmaktadır. Son yıllarda ele geçirilen silah ve mühimmat sevkiyatları, Guatemala'nın yalnızca bir transit ülke değil, aynı zamanda yasa dışı silah akışının doğrudan etkilerini yaşayan bir ülke olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda Guatemala, Panama-Pasifik-Karayip bölgesindeki güvenlik açıklarının, devlet otoritesi ve kamu düzeni üzerindeki yıkıcı etkilerini açık biçimde yansıtan örneklerden biri olarak değerlendirilmektedir.

8.13 Guyana

Güney Amerika'nın kuzeyinde yer alan ve Atlantik Okyanusu'na kıyısı bulunan bir ülke olarak Panama-Karayip deniz yollarına coğrafi yakınlığı nedeniyle bölgesel güvenlik dinamiklerinin bir parçasıdır. Nüfus ve askeri kapasite açısından sınırlı imkanlara sahip olan Guyana, uluslararası sularda yaşanan güvenlik olaylarından etkilenmektedir.

Ülkenin Karayipler ve Güney Amerika arasında bir geçiş noktası oluşturması, yasa dışı silah ve uyuşturucu ticareti açısından potansiyel riskler doğurmaktadır. Özellikle deniz sınırlarının genişliği ve sınırlı denetim kapasitesi, organize suç ağlarının bölgeyi transit güzergah olarak kullanmasını kolaylaştırmaktadır. Guyana, doğrudan büyük ölçekli silahlı çatışmalar yaşamamış olsa da, komşu ülkelerdeki güvenlik sorunlarının sınır aşan etkileriyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu yönüyle Guyana, Panama-Pasifik-Karayip bölgesindeki silah kaçakçılığının, küçük ve kapasitesi sınırlı devletler üzerindeki dolaylı fakat ciddi güvenlik etkilerini gösteren önemli bir örnek oluşturmaktadır.

8.14 Haiti

Haiti, Panama-Pasifik-Karayip bölgesindeki yasadışı silah ticaretinin en ağır sonuçlarını yaşayan ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır. Uzun yıllardır süregelen siyasi istikrarsızlık, zayıf devlet kurumları ve sınırlı güvenlik kapasitesi, ülkeyi silah kaçakçılığı açısından savunmasız hâle getirmiştir.

Haiti'de kullanılan yasa dışı ateşli silahların büyük çoğunluğunun ülke içinde üretilmediği, Karayipler üzerinden uluslararası deniz yolları aracılığıyla ülkeye sokulduğu bilinmektedir. Özellikle 2010 sonrası dönemde silahlı çetelerin

güç kazanmasıyla birlikte bu silah akışı daha görünür hâle gelmiştir. 2021 ve 2022 yıllarında Port-au-Prince limanı ve çevresinde ele geçirilen kaçak silah sevkiyatları, deniz yoluyla yapılan yasa dışı transferlerin boyutunu gözler önüne sermiştir. Bu dönemde yerel ve uluslararası basında yer alan haberlerde, ABD ve Karayipler çıkışlı silahların Haiti'deki çeteler tarafından kullanıldığı sıkça vurgulanmıştır. Haiti yönetimi, silah kaçakçılığının yalnızca iç güvenliği değil, bölgesel istikrarı da tehdit ettiğini dile getirerek Birleşmiş Milletler ve bölgesel kuruluşlarla iş birliği arayışına girmiştir. Ancak sınırlı donanma kapasitesi, yetersiz liman denetimleri ve organize suç ağlarının bölgesel ölçekte faaliyet göstermesi, Haiti'nin bu alandaki mücadelesini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle Haiti, uluslararası sularda güvenliğin sağlanması konusunu kendi iç krizlerinin temel nedenlerinden biri olarak görmekte ve silah kaçakçılığını, ülkenin karşı karşıya olduğu insani ve güvenlik krizlerinin merkezine yerleştirmektedir.

8.15 Hollanda

Hollanda gündem maddemizle bağlantılı olarak, doğrudan mağdur dedigildir ve küresel güvenlik, deniz ticareti bağlamında belirleyici bir aktör olarak yer almaktadır. Küresel deniz ticaretinde kilit bir ülke olan Hollanda, Avrupa'nın en büyük limanlarından biri olan Rotterdam Limanı sayesinde uluslararası ticaret ağlarının merkezinde bulunmaktadır. Bu yoğun ticaret hacmi, Hollanda'yı yalnızca

yasal ticaret açısından değil, aynı zamanda Panama-Pasifik-Karayip bölgesinden Avrupa'ya uzanan yasa dışı silah ve organize suç ağları açısından da stratejik bir konuma taşımaktadır. Bununla birlikte Hollanda'nın Karayipler'de Aruba, Curaçao ve Sint Maarten gibi özerk bölgelerle anayasal bağlarının bulunması, ülkeyi bölgedeki silah kaçakçılığı ve deniz güvenliği sorunlarıyla doğrudan ilişkili hâle getirmektedir. Son yıllarda Hollanda makamlarının bu bölgelerde yürüttüğü deniz devriyeleri ve ortak güvenlik operasyonları, uluslararası sularda gerçekleşen yasa dışı faaliyetlerin Karayipler üzerinden Avrupa güvenliğine uzanan bir hat oluşturduğunu ortaya koymuştur. 2019 ve 2020 yıllarında Karayip Hollanda'sında ele geçirilen yasa dışı silah ve mühimmat sevkiyatları, bölgenin yalnızca uyuşturucu ticareti değil, aynı zamanda silah kaçakçılığı açısından da kritik bir risk alanı olduğunu göstermiştir. Hollanda, bu süreçte Avrupa Birliği ve NATO çerçevesinde deniz güvenliği, istihbarat paylaşımı ve organize suçla mücadele alanlarında aktif rol üstlenmiş, uluslararası sularda güvenliğin zayıflamasının küresel istikrara etkilerine dikkat çekmiştir. Uluslararası hukukun ve deniz güvenliğine ilişkin sözleşmelerin uygulanması, Hollanda'nın bu alandaki yaklaşımının temelini oluştururken, ülke açısından bu gündem maddesi hem

Karayipler'deki doğrudan varlığı hem de küresel ticaret yollarının güvenliği nedeniyle yakından takip edilen stratejik bir güvenlik meselesi niteliği taşımaktadır.

8.16 Honduras

Honduras, Orta Amerika'da yer alan ve Karayip Denizi'ne doğrudan kıyısı bulunan bir ülkedir. Coğrafi konumu, Honduras'ı Güney Amerika'dan Orta Amerika ve Karayipler'e uzanan yasa dışı ticaret yollarının önemli bir parçası hâline getirmektedir. Ülkede yaşanan uzun süreli sosyoekonomik sorunlar, zayıf devlet kapasitesi ve yaygın organize suç faaliyetleri, yasa dışı silah

ticaretinin iç güvenlik üzerindeki etkilerini artırmıştır. Honduras'ta faaliyet gösteren silahlı çetelerin kullandığı ateşli silahların büyük bölümünün yurt dışı kaynaklı olması, deniz yoluyla gerçekleşen silah kaçakçılığının önemini ortaya koymaktadır. Karayip kıyılarındaki limanların ve kırsal sahil bölgelerinin yeterince denetlenememesi, uluslararası sulardaki güvenlik açıklarının ülke içine doğrudan yansımaya neden olmaktadır. Son yıllarda bölgede ele geçirilen silah sevkiyatları, Honduras'ın yalnızca transit bir ülke değil, aynı zamanda yasa dışı silah akışından ciddi biçimde etkilenen bir hedef ülke konumunda olduğunu göstermiştir. Bu bağlamda Honduras, Panama-Pasifik-Karayip hattındaki silah kaçakçılığının, devlet otoritesi, kamu güvenliği üzerindeki yıkıcı etkilerini açık biçimde ortaya koyan ülkelerden biridir.

8.17 İspanya

İspanya, Avrupa'nın güneybatısında yer alan ve Akdeniz ile Atlantik Okyanusu'nu birbirine bağlayan jeopolitik bir konuma sahip olması nedeniyle, küresel deniz ticaretinde kritik bir geçiş noktasıdır. Latin Amerika ve Karayipler çıkışlı silah sevkiyatları, çoğu zaman Avrupa pazarlarına ulaşmadan önce İspanya limanlarını transit durak olarak kullanmaktadır. Algeciras, Valencia ve Barcelona vb. limanları, yüksek

ticaret hacimleri ve yoğun konteyner trafiği nedeniyle denetimin zorlaştığı alanlar olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, yasa dışı silah ve mühimmatın yasal gibi gösterilip Avrupa'ya

sokulmasını sağlamaktadır. İspanya, bu limanlarda yapılan kontroller sırasında organize suç ağlarıyla bağlantılı silah ve mühimmat sevkiyatlarını tespit etmiş, bu durum konunun yalnızca bölgesel değil, Avrupa güvenliğini doğrudan ilgilendiren bir mesele olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca İspanya, Avrupa Birliği'nin dış sınırlarında yaşanan güvenlik açıklarının, Karayipler ve Orta Amerika'daki istikrarsızlık, kartel faaliyetleri ve deniz denetimlerinin zayıflığıyla doğrudan bağlantılı olduğunu vurgulamaktadır. Uluslararası sularda etkin denetimin sağlanamaması, İspanya açısından Avrupa'ya yönelen yasa dışı silah akışının temel nedenlerinden biri olarak görülmektedir. Bu çerçevede Panama-Pasifik-Karayip bölgesindeki silah kaçakçılığı, İspanya açısından sınır ötesi suçun küresel boyutunu ve deniz güvenliğinin Avrupa iç güvenliği üzerindeki belirleyici rolünü temsil eden temel sorun alanlarından biri olarak değerlendirilmektedir.

8.18 Jamaika

Jamaika, Karayipler'de yer alan bir ada devleti olarak Panama-Karayip deniz yollarının merkezinde bulunmaktadır ve bu coğrafi konum, ülkeyi bölgesel güvenlik sorunlarına karşı son derece kırılgan hâle getirmektedir. Yasa dışı silah ticareti, Jamaika'da yalnızca organize suç faaliyetleriyle sınırlı

kalmamakta, doğrudan toplumun günlük güvenliğini, kamu düzenini ve siyasal istikrarı derinden etkilemektedir. Ülkede kullanılan ateşli silahların büyük çoğunluğunun yurt dışı kaynaklı olması, deniz yoluyla gerçekleştirilen yasa dışı silah transferlerinin ülke içi şiddetin temel nedenlerinden biri olduğunu göstermektedir. Silahlı çetelerin özellikle liman kentlerinde ve kıyı bölgelerinde güç kazanması, uluslararası sulardaki güvenlik açıkları ile ülke içindeki suç oranları arasındaki doğrudan ilişkiyi açıkça ortaya koymaktadır. Jamaika, sınırlı sahil güvenlik kapasitesi ve teknik imkânlar nedeniyle geniş deniz alanlarını etkin biçimde denetlemekte zorlanmakta, bu durum Karayipler üzerinden gerçekleşen yasa dışı sevkiyatların ülkeye ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Uluslararası deniz yollarının yeterince kontrol edilememesi, Jamaika açısından silah kaçakçılığını önemli bir güvenlik sorununa dönüştürmektedir. Bu bağlamda Jamaika, silah kaçakçılığını yalnızca bireysel suçlar veya çete faaliyetleri çerçevesinde değil, devlet kapasitesini zorlayan ve bölgesel güvenlikle doğrudan bağlantılı bir güvenlik sorunu olarak ele almaktadır.

8.19 Kanada

Kanada, Kuzey Amerika'da yer almasına rağmen hem Atlantik hem de Pasifik Okyanusu'na erişimi olan küresel bir deniz devleti konumundadır. Coğrafi olarak Panama–Karayip bölgesinden uzak görünse de, Kanada bu bölgedeki silah kaçakçılığı ve organize suç faaliyetlerini küresel güvenlik zincirinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirmektedir. Yasa dışı silah

ticaretinin yalnızca kaynak ve hedef ülkeleri değil, deniz ticaret yolları, liman güvenliği ve uluslararası istikrar üzerinde zincirleme etkiler yarattığı görüşü Kanada dış politikasında önemli bir yer tutmaktadır. Uluslararası sularda güvenliğin zayıflaması, Kanada açısından yalnızca bölgesel bir risk değil, uzun vadede küresel ticaret yollarının güvenliği ve çok taraflı güvenlik mimarisinin sürdürülebilirliği açısından ciddi bir tehdit olarak görülmektedir. Panama–Pasifik–Karayip hattındaki silah kaçakçılığı, Kanada için sınır aşan suç ağlarının nasıl farklı kıtaları birbirine bağladığını gösteren somut bir örnek niteliği taşımaktadır. Bu hat üzerinden dolaşıma giren yasa dışı silahların, dolaylı biçimde Kuzey Amerika'daki organize suç yapılarıyla da bağlantı kurabildiği değerlendirilmektedir. Kanada'nın bu konuya yaklaşımı, askeri müdahaleden ziyade uluslararası normların güçlendirilmesi, deniz güvenliği rejimlerinin etkinleştirilmesi ve çok taraflı kurumsal iş birliği ekseninde şekillenmektedir. Bu nedenle Kanada, söz konusu gündem maddesini küresel güvenliğin bütüncül yapısı içerisinde ele alan ülkeler arasında yer almaktadır.

8.20 Kolombiya

Kolombiya, Güney Amerika'nın kuzeyinde yer alması ve hem Karayip Denizi'ne hem de Pasifik Okyanusu'na kıyısının bulunması nedeniyle Panama–Pasifik–Karayip bölgesinin merkez ülkelerinden biri konumundadır. Bu coğrafi özellik, Kolombiya'yı uzun yıllar boyunca silah kaçakçılığı, uyuşturucu ticareti ve silahlı örgüt faaliyetlerinin kesişim noktası hâline

getirmiştir. Ülkede yıllar boyunca süren iç çatışmalar sırasında yasa dışı silah akışı ciddi boyutlara ulaşmış, bu silahların önemli bir kısmı deniz yoluyla ülkeye sokulmuş veya ülke

üzerinden başka bölgelere aktarılmıştır. Karayipler ve Pasifik kıyıları, bu dönemde organize suç ağları için stratejik çıkış ve giriş noktaları olarak kullanılmıştır. 2016 sonrası dönemde iç çatışma düzeyinde belirli bir azalma yaşanmasına rağmen, silah kaçakçılığı ve organize suç faaliyetlerinin tamamen ortadan kalkmadığı gözlemlenmektedir. Aksine, bu faaliyetlerin deniz güzergâhlarına daha fazla kaydığı değerlendirilmektedir. Kolombiya donanmasının Karayipler ve Pasifik'te gerçekleştirdiği operasyonlar, uluslararası sularda yeterli ve sürekli denetim sağlanamadığında bölgesel güvenliğin hızla zayıflayabildiğini göstermektedir. Kolombiya, bu yönüyle hem silah kaçakçılığının yıkıcı etkilerini doğrudan yaşamış hem de bu tehditle uzun süre mücadele etmiş bir ülke olarak gündem maddesinde merkezi ve deneyime dayalı bir konuma sahiptir.

8.21 Kosta Rika

Kosta Rika, Orta Amerika'da Panama'nın kuzeyinde yer alan ve hem Karayip Denizi'ne hem de Pasifik Okyanusu'na kıyısı bulunan bir ülkedir. Bu coğrafi konum, Kosta Rika'yı Panama-Pasifik-Karayip hattında gerçekleşen yasa dışı ticaret faaliyetleri açısından doğal bir geçiş alanı hâline getirmektedir. Ülke doğrudan silah üreticisi veya çatışma sahası olmamakla birlikte, bölgedeki organize suç ağlarının deniz ve kara rotalarını kullanması

nedeniyle dolaylı biçimde etkilenmektedir. Askerî gücü bulunmayan bir devlet olarak Kosta Rika, silah kaçakçılığı ve organize suç gibi tehditlerle klasik askerî yöntemler yerine farklı güvenlik araçlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle komşu ülkelerde yaşanan güvenlik sorunlarının sınır aşan etkileri, Kosta Rika'nın iç güvenliği üzerinde baskı oluşturmaktadır. Deniz yollarının transit geçiş amacıyla kullanılması, limanlar ve kıyı bölgelerini ülke açısından daha hassas hâle getirmiştir. Bu durum, uluslararası sularda yaşanan güvenlik açıklarının, askerî kapasitesi sınırlı ülkelerde dahi iç güvenlik üzerinde dolaylı fakat ciddi sonuçlar doğurabileceğini göstermektedir. Bu bağlamda Kosta Rika, gündem maddesinde askerî kapasiteye sahip olmayan devletlerin karşılaştığı yapısal güvenlik risklerini temsil eden önemli bir örnek oluşturmaktadır.

8.22 Küba

Küba, Karayipler'in merkezinde yer alan ve Atlantik Okyanusu'nu Karayip Denizi ile birleştiren deniz yolları üzerinde bulunan stratejik bir ada devletidir. Coğrafi konumu, Küba'yı Panama-Pasifik-Karayip hattındaki deniz trafiği açısından doğal bir geçiş noktası hâline getirmektedir. Küba, doğrudan büyük ölçekli silah kaçakçılığı ağlarının merkezi olmamakla birlikte, uluslararası sularda yaşanan güvenlik

zafiyetlerinden dolayı biçimde etkilenmektedir. Karayip Denizi'nde denetimin zayıfladığı alanlar, organize suç ağlarının farklı rotalar geliştirmesine olanak tanımakta ve bu durum bölgesel deniz güvenliğini kırılgan hâle getirmektedir. Küba, tarihsel olarak deniz egemenliği ve sınır güvenliği konularına hassas yaklaşan bir ülke olup, uluslararası sularda artan yasa dışı faaliyetlerin Karayipler'de askerî ve güvenlik dengelerini etkileyebileceğine dikkat çekmektedir. Bu bağlamda Küba, silah kaçakçılığı meselesini yalnızca bir sorun değil, devletlerin egemenlik alanlarını ilgilendiren bir güvenlik meselesi olarak değerlendirmektedir.

8.23 Meksika

Meksika, Kuzey Amerika ile Orta Amerika arasında köprü konumunda bulunan ve hem Pasifik Okyanusu'na hem de Meksika Körfezi'ne kıyısı olan stratejik bir ülkedir. Bu coğrafi konum, Meksika'yı Panama-Pasifik-Karayip bölgesindeki organize suç ve silah kaçakçılığı ağlarının merkez ülkelerinden biri hâline getirmiştir. Ülkede faaliyet gösteren karteller,

yalnızca uyuşturucu ticaretiyle değil, aynı zamanda silah temini ve dağıtımıyla da yakından ilişkilidir. Deniz ve kara güzergâhlarının eş zamanlı kullanılması, Meksika'yı uluslararası silah kaçakçılığı açısından kritik bir geçiş ve dağıtım noktası hâline getirmektedir. Yasa dışı silahların kartellerin eline geçmesi, ülkedeki şiddet seviyesini artırırken, bu durum bölgesel güvenliği de doğrudan etkilemektedir. Meksika açısından uluslararası sularda güvenliğin zayıflaması, yalnızca Karayipler'i değil, Kuzey Amerika'nın tamamını etkileyen bir güvenlik zinciri oluşturmaktadır. Bu nedenle Meksika, silah kaçakçılığını sınır aşan organize suçun en belirgin ve tehlikeli unsurlarından biri olarak görmektedir.

8.24 Nikaragua

Nikaragua, Orta Amerika'da yer alan ve Karayip Denizi'ne kıyısı bulunan bir ülkedir. Coğrafi konumu, Nikaragua'yı Panama–Karayip hattında gerçekleşen yasa dışı deniz faaliyetlerinden etkilenen ülkeler arasında konumlandırmaktadır. Ülke, doğrudan büyük ölçekli silah üretimi veya ticaretiyle öne çıkmasa da, bölgesel organize suç ağlarının transit güzergâhları üzerinde yer almaktadır. Karayip kıyılarında denetimin sınırlı olması, yasa dışı silah ve mühimmatın ülke topraklarından geçmesine zemin hazırlayabilmektedir. Nikaragua'da yaşanan siyasi gerilimler ve iç istikrarsızlık, silah kaçakçılığı riskini daha da artıran faktörler arasında değerlendirilmektedir. Uluslararası sularda yeterli güvenlik sağlanamadığında, bu tür kırılgan devletlerin sınır güvenliği daha da zayıflamakta ve bölgesel istikrarsızlık derinleşmektedir. Bu yönüyle Nikaragua, silah kaçakçılığının devlet kapasitesi üzerindeki dolaylı etkilerini gösteren önemli bir örnek oluşturmaktadır.

8.25 Panama

Panama, Orta Amerika'da yer alan ve Atlas Okyanusu ile Pasifik Okyanusu'nu birbirine bağlayan Panama Kanalı'na ev sahipliği yapan stratejik bir ülkedir. Bu coğrafi konum, Panama'yı küresel deniz ticaretinin merkezlerinden biri hâline getirirken, aynı zamanda yasa dışı silah ve organize suç faaliyetleri açısından da kritik bir nokta hâline getirmektedir. Panama Kanalı ve çevresindeki yoğun deniz trafiği, denetim mekanizmalarını karmaşıklaştırmakta ve yasa dışı sevkiyatların yasal ticaretin içine karışmasına imkân tanıyabilmektedir. Panama–Pasifik–Karayip bölgesindeki silah kaçakçılığı tartışmalarında Panama, hem geçiş noktası hem de denetim sorumluluğu bulunan kilit bir aktör olarak öne çıkmaktadır. Uluslararası sularda yaşanan güvenlik açıkları, Panama'nın yalnızca ulusal güvenliğini değil, küresel ticaretin güvenliğini de doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle Panama, gündem maddesinin merkezinde yer alan ve deniz güvenliği tartışmalarının doğrudan kesiştiği ülkelerden biridir.

8.26 Peru

Peru, Güney Amerika'nın batısında yer alan ve Pasifik Okyanusu'na uzun bir kıyı şeridi bulunan bir ülkedir. Coğrafi konumu, Peru'yu Pasifik üzerinden Panama–Karayip hattına bağlayan deniz rotalarının önemli bir parçası hâline getirmektedir. Ülke, özellikle uyuşturucu üretimi ve ticaretiyle bağlantılı organize suç ağlarının faaliyetlerinden etkilenmekte, bu ağlar silah temini

konusunda da deniz yollarını kullanmaktadır. Peru açısından yasa dışı silah ticareti, organize suçun sürekliliğini sağlayan temel unsurlardan biri olarak görülmektedir. Pasifik kıyılarında deniz denetimlerinin yetersiz kaldığı durumlarda, silah ve mühimmatın bölge içinde dolaşımı kolaylaşmaktadır. Bu bağlamda Peru, uluslararası sularda güvenliğin sağlanamamasının Güney Amerika'daki güvenlik dengeleri üzerindeki etkisini yansıtan önemli ülkelerden biri olarak gündem maddesinde yer almaktadır.

8.27 Rusya

Rusya, Doğu Avrupa ve Kuzey Asya'ya yayılan geniş coğrafyası ve küresel ölçekte askerî, siyasi ve stratejik etkiye sahip bir devlet olması nedeniyle, Panama–Pasifik–Karayip bölgesindeki silah kaçakçılığı meselesinde dolaylı fakat önemli bir aktör konumundadır. Coğrafi olarak bölgeye uzak olmasına rağmen Rusya, uluslararası silah ticareti, küresel güvenlik dengeleri ve büyük güç rekabeti bağlamında bu gündem maddesiyle

ilişkilendirilmektedir. Uluslararası sularda gerçekleşen yasa dışı silah transferleri, yalnızca bölgesel güvenliği değil, küresel silah dolaşımını ve askeri güç dengelerini de etkilemektedir. Rusya, uzun yıllardır deniz güvenliği, silahların kontrolü ve uluslararası hukukun uygulanması konularında küresel tartışmaların parçası olmuştur. Karayipler ve Latin Amerika'daki güvenlik sorunlarının, büyük güçlerin bölgeye yönelik askerî ve siyasi ilgisini artırdığı değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Rusya, Panama–Pasifik–Karayip hattındaki silah kaçakçılığını, bölgesel bir sorun olmanın ötesinde, küresel güvenlik mimarisini etkileyen yapısal bir mesele olarak ele alan ülkeler arasında yer almaktadır.

8.28 Trinidad ve Tobago

Karayipler'in güneyinde, Güney Amerika kıyılarına yakın bir konumda bulunan ada devletidir. Bu coğrafi konum, ülkeyi Karayip Denizi ile Güney Amerika arasındaki deniz yollarının kesişim noktasına yerleştirmektedir. Trinidad ve Tobago, özellikle Venezuela'ya olan coğrafi yakınlığı nedeniyle, Panama-Karayip hattında

gerçekleşen yasa dışı silah ve uyuşturucu yollarından etkilenmektedir. Son yıllarda ülkede yaşanan silahlı suç artışları, yasa dışı silah akışının iç güvenlik üzerindeki etkilerini görünür hâle getirmiştir. Deniz yoluyla gerçekleştirilen küçük ölçekli fakat sürekli silah transferleri, ada devletinin sınırlı güvenlik kapasitesini zorlayan başlıca unsurlar arasında yer almaktadır. Uluslararası sularda etkin denetim sağlanamaması, Trinidad ve Tobago açısından silah kaçakçılığını güvenlik tehdidine dönüştürmektedir. Bu yönüyle ülke, küçük ada devletlerinin bölgesel silah kaçakçılığı ağları karşısındaki kırılganlığını temsil eden önemli bir örnek oluşturmaktadır.

8.29 Venezuela

Venezuela, Güney Amerika'nın kuzeyinde yer alan ve Karayip Denizi'ne uzun bir kıyı şeridine sahip olan stratejik bir ülkedir. Coğrafi konumu, Venezuela'yı Panama-Pasifik-Karayip bölgesindeki yasa dışı ticaret ağlarının aktörlerinden biri haline getirmektedir. Ülkede yaşanan uzun süreli siyasi ve ekonomik kriz, devlet kapasitesinin zayıflamasına ve silah kaçakçılığı risklerinin artmasına yol açmıştır.

Venezuela toprakları ve karasuları, yasa dışı silah ve mühimmatın Karayipler ve Orta Amerika'ya aktarımında transit alan olarak kullanılabilir. Aynı zamanda ülkede faaliyet gösteren silahlı gruplar ve organize suç yapıları, silah dolaşımını bölgesel bir güvenlik sorununa dönüştürmektedir. Uluslararası sularda denetimin yetersiz kaldığı alanlar, Venezuela kaynaklı veya Venezuela üzerinden geçen yasa dışı silah akışını daha da hızlandırmaktadır. Bu nedenle Venezuela, silah kaçakçılığının siyasi istikrarsızlık, organize suç ve bölgesel güvenlik üzerindeki etkilerini bir arada yansıtan kilit ülkelerden biri olarak yer almaktadır.

9. Göz Atılması Gereken Kaynaklar:

Sizler için bir Youtube çalma listesi oluşturduk, sizlere ulaştıracağız.

- <https://www.imo.org/en/ourwork/legal/pages/unitednationsconventiononthelawofthesea.aspx>
- https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=_en
- <https://www.cfr.org/article/operation-southern-spear-us-military-campaign-targeting-venezuela>
- https://www.pbs.org/newshour/world/a-timeline-of-u-s-military-strikes-on-boats-off-south-america-and-what-congress-has-said?utm_source=
- <https://www.unodc.org>
Silah kaçakçılığı, organize suç ağları, deniz aşırı yasa dışı ticaret ve Latin Amerika–Karayipler odaklı raporlara bakabilirsiniz.
- <https://www.un.org/disarmament>
Silahsızlanma, küçük ve hafif silahlar (SALW) ve DISEC kararları için inceleyebilirsiniz.
- <https://www.un.org/securitycouncil>
Silah ambargoları, devlet dışı silahlı aktörler ve uluslararası güvenliğe dair güncel raporlara ulaşabilirsiniz.
- <https://treaties.un.org>
- <https://www.imo.org>
- <https://www.un.org/depts/los>
Uluslararası suların hukuki statüsü ve devlet yetkilerini öğrenebilirsiniz.
- <https://www.icc-ccs.org>
Denizlerde yasa dışı faaliyetler, kaçakçılık ve güvenlik riskleri bilgilerine ulaşabilirsiniz.
- <https://www.oas.org>
Bölgesel güvenlik, silah kaçakçılığı ve kartellerle mücadele politikalarına ulaşabilirsiniz.
- <https://caricom.org>
Karayipler’de güvenlik iş birliği ve bölgesel önlemler.
- <https://pancanal.com>
Panama Kanalı’nın stratejik önemi ve güvenlik risklerini öğrenebilirsiniz.
- <https://www.interpol.int>
- <https://www.wcoomd.org>
- <https://globalinitiative.net>

- <https://www.smallarmssurvey.org>
Küçük ve hafif silahların küresel dolaşımı hakkında bilgi sahibi olabilirsiniz.
- <https://www.cfr.org>
Panama, Karayipler ve büyük güçlerin askerî varlığına dair analizlere ulaşabilirsiniz.

10. İncelenmesi Gereken Başlıklar:

- **1. Panama–Pasifik–Karayip Bölgesinin Stratejik Önemi**
Bölgenin küresel deniz ticaretindeki yeri ve ana deniz yolları neden yasa dışı silah ticareti açısından kritik hale gelmektedir?
- **2. Uluslararası Sularda Güvenlik Açıkları**
Açık denizlerde denetimin neden zor olduğu ve bu durumun silah kaçakçılığına nasıl alan açtığı incelenmelidir.
- **3. Yasa Dışı Silah Ticareti ve Deniz Yolları**
Silah kaçakçılığında deniz taşımacılığının neden kara yollarına kıyasla daha sık tercih edildiği analiz edilmelidir.
- **4. Organize Suç Ağlarının Yapısı**
Silah, uyuşturucu ve insan kaçakçılığı arasındaki bağlantılar ve bu ağların nasıl birlikte çalıştığı değerlendirilmelidir.
- **5. Transit, Kaynak ve Hedef Ülkeler Ayrımı**
Ülkelerin bu ticarete hangi rolleri üstlendiği ve bu rollerin güvenlik politikalarını nasıl şekillendirdiği ele alınmalıdır.
- **6. Devlet Kapasitesi ve Kurumsal Zayıflıklar**
Zayıf devlet yapılarının, liman denetimi ve sahil güvenliği üzerindeki etkileri incelenmelidir.
- **7. Bölgesel İstikrarsızlık ve Güvenlik Zinciri**
Bir ülkedeki güvenlik açığının komşu devletler ve deniz aşırı bölgeler üzerindeki etkisi değerlendirilmelidir.
- **8. Uluslararası Hukuk ve Deniz Güvenliği**
UNCLOS ve diğer uluslararası sözleşmelerin silah kaçakçılığıyla mücadelede ne ölçüde etkili olduğu sorgulanmalıdır.

UNCLOS (Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi) için ayrı bir araştırma yapmanız sizin için faydalı olacaktır,göz atılması gereken kaynaklar kısmından linke ulaşabilirsiniz.

- **9. Uluslararası ve Bölgesel Örgütlerin Rolü**

BM, DISEC, UNODC, INTERPOL ve IMO gibi yapıların yetki alanları ve sınırlılıkları analiz edilmelidir.

- **10. İnsani Güvenlik Boyutu**

Yasa dışı silahların sivil halk, kamu düzeni ve uzun vadeli istikrar üzerindeki etkileri göz önünde bulundurulmalıdır.

11. Cevaplanması Gereken Sorular

- Panama–Pasifik–Karayip bölgesinde silah kaçakçılığının yoğun olmasının temel nedeni nedir aynı zamanda bu bölgedeki silah kaçakçılığının devam etmesine yol açan mevcut güvenlik önlemlerindeki temel eksiklikler nelerdir,bu eksiklikleri gidermek üzere ne tür bölgesel veya uluslararası önleyici tedbirler alınabilir?
- Uluslararası sularda organize suç ve silah kaçakçılığının tespit edilmesini kolaylaştırmak adına hangi yeni denetim, izleme veya raporlama mekanizmaları geliştirilebilir ve bu mekanizmalar mevcut sistemlerle nasıl entegre edilebilir?
- Uluslararası sularda gerçekleşen silah kaçakçılığı faaliyetlerinin önlenmesinde mevcut uluslararası hukuk mekanizmaları ne ölçüde etkilidir ve bu mekanizmalardaki hukuki boşluklar nasıl giderilebilir?
- Kartellerin denizlerde yürütmüş olduğu yasadışı silah faaliyetlerinin yol açtığı,devletler arası askerî gerilimler nasıl çözüme kavuşturulabilir bununla birlikte bu gibi sorunların bir daha tekrarlanmaması adına nasıl çalışmalar yürütülebilir?
- Panama–Pasifik–Karayip bölgesindeki küçük ada devletleri ve sınırlı deniz güvenliğine sahip ülkelerin, silah kaçakçılığıyla mücadelede karşılaştığı zorluklar nelerdir ve bu ülkeler diğer devletler tarafından nasıl daha etkin biçimde desteklenebilir?

12. Kaynakça:

1. Uluslararası ilişkiler- ülkeler arası gerilim konulu

- https://www.youtube.com/watch?v=_RTXzhkE990&pp=ygUNNDI3IHZlbnV6dWVsYdIHCQINCgGHKiGM7w%3D%3D
- <https://www.youtube.com/watch?v=GXTfe37-BNc&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsQ%3D%3D>
- https://www.youtube.com/watch?v=_goCdBR6lWQ&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsDIHCQINCgGHKiGM7w%3D%3D
- <https://www.youtube.com/watch?v=7iDZ8lVXgLS&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsQ%3D%3D>
- <https://www.youtube.com/watch?v=1i2ndok1pQs&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsQ%3D%3D>
- <https://www.youtube.com/watch?v=wDPOol311uw&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsQ%3D%3D>
- https://www.youtube.com/watch?v=9zr_g8jIUqk&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsQ%3D%3D
- <https://www.youtube.com/watch?v=FdCc16lL7cU&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsQ%3D%3D>
- <https://www.youtube.com/watch?v=GjTOEiXl1ms&t=359s&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsQ%3D%3D> (önemli)
- <https://www.youtube.com/watch?v=MGdglS36ssc&pp=ygUoa29sb21iaXlIIHZlbnV6dWVsYSBhYmR5ZSBzYWxkxLFyxLFyIG3EsQ%3D%3D>

1. Uyuşturucu ticaret konulu

- <https://www.youtube.com/watch?v=P2oV8vTihgo&t=30s&pp=ygUTdXl1xZ90dXJ1Y3Uga2FyYXlpcA%3D%3D> (önemli)
- <https://www.youtube.com/watch?v=KyFpm1NEeGc&pp=ygUTdXl1xZ90dXJ1Y3Uga2FyYXlpcA%3D%3D> (güzel yorumlamalar içerir)
- <https://www.youtube.com/watch?v=DPzRwU6EUMA&pp=ygUTdXl1xZ90dXJ1Y3Uga2FyYXlpcNIHCQINCgGHKiGM7w%3D%3D>
- <https://www.youtube.com/watch?v=swO1kV2P-P0&pp=ygUTdXl1xZ90dXJ1Y3Uga2FyYXlpcA%3D%3D> (meksika için verimli)
- <https://www.youtube.com/shorts/dMNnUNtrSwk>
- <https://www.youtube.com/watch?v=XvqxYacXgt0&t=10s&pp=ygUWQUJEIG5lZGVuIGdlbWl5aSB2dXJkddIHCQINCgGHKiGM7w%3D%3D> (genel siyasi durum ile ilgili mükemmel bir video kanıtları ile)
- <https://www.youtube.com/watch?v=IL6ExRqO5IM&pp=ygUaVWx1c2xhcmFyYXPEsSBkZW5peiBodWt1a3U%3D> (uluslararası deniz hukuku terim açıklamaları)
- <https://www.youtube.com/watch?v=AqqeJGdUZrs&pp=ygUaVWx1c2xhcmFyYXPEsSBkZW5peiBodWt1a3U%3D> (münhasır bölge terimi tanımı)

3. Konu bağlamında okunabilecek makaleler

- <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1018798>

4. Komite konusuna ilginiz varsa izleyebileceğiniz belgeseller

- Sea of Shadows (2019)

Ekstralar

<https://www.bbc.com/turkce/articles/cdjre1p0g4yo>

<https://tr.euronews.com/2025/12/07/hegseth-karayıplerde-kartellere-ait-oldugu-iddia-edilen-tekneler-yonelik-olumcul-saldiril>

<https://www.imo.org/en/ourwork/legal/pages/unitednationsconventiononthelawofthesea.aspx>

https://tr.euronews.com/2025/11/10/ab-abdnin-deniz-operasyonlarina-tepki-gosterdi-uluslararasi-hukuk-ihlal-edilemez?utm_source=

https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=_en

<https://www.cfr.org/article/operation-southern-spear-us-military-campaign-targeting-venezuela>

https://www.pbs.org/newshour/world/a-timeline-of-u-s-military-strikes-on-boats-off-south-america-and-what-congress-has-said?utm_source=